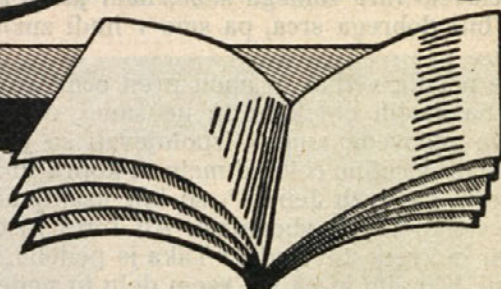

CVETJE

Letnik LIV.
Ljubljana

1937 - II.
Februar

P. KRIZOSTOM:

Pokaži ovcam bednim pot življenja!

Sam me je prosil.
Sedela sva: oko v oko.
Razlagal sem mu Pisma.
Besede resnice so mi tekale veselo
kot srebrni studenčki teko ...

Preprosto sem govoril, a ozneseno:
»Razumete? Kristus je dobri Pastir,
ki išče ovco izgubljeno.«

»Jaz sem torej izgubljena ovca?«
Oči so se mu zelenkasto vnele
in ustne so mu spačeno vzdihlele.

»Nisem vas mislil žaliti — oprostite ...«
sem se boječe opravičeval.

»Molči!« dvignil je pest in je vstal.
»Poigral, pošalil sem se samo s teboj. —
Davno že nimam v srcu vere več.
Davno že dvigam smrtonosni meč
proti vsemu, kar je jasnega in svetlega.
Vem — Kristus se je rodil — a zame ne!
Kristus je ljudi učil — a mene ne!
Kristus je za človeštvo trpel — le zame ne!
Kristus je ves svet otel — le mene ne!«

Strašen je stal pred menoj;
iz ust se mu je cedila kri,
kri Španije, Rusije in Mehike,
kri umorjenih vdov in sirot,
kri redovnic in redovnikov,
mučeniška kri duhovnikov.

Zrušil sem se pred Križanega:

»Prosim te za vse, ki te ne priznajo za Boga.
Prosim te za ljudi, ki nimajo vere.
Prosim te za vse tiste sinove in hčere,
ki sredi divjih šakalov žive,
ki blazne v temini pekla.
Pokaži ovcam bednim pot življenja.
Daj, Gospod, jim milost spreobrnjenja!

Naš obraz

Uvodne besede

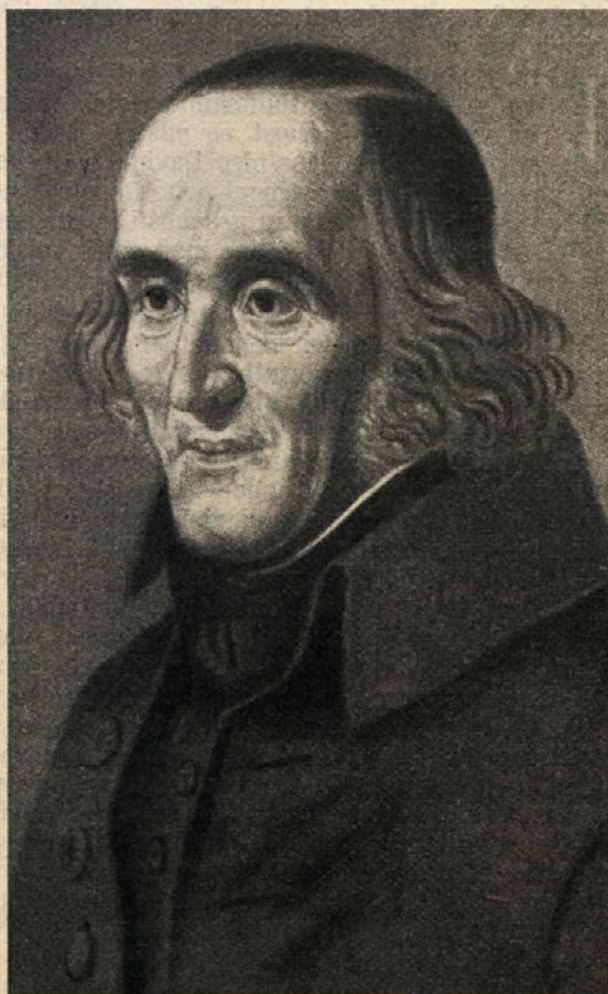
Kako lahko človek vara samega sebe, nam jasno kažejo farizeji Jezusove dobe. Niso bili dobrega srca, pa smo v hudi zmoti, če mislimo, da so to sami priznali.

Farizeji so se postili, vedno so imeli pred očmi božjo postavo in nje izreke nosili celo na svojih oblekah; in ne samo, da so prav do pičice upoštevali Mozesove zapovedi, ampak izpolnjevali so jih s takšno tankovestnostjo, da so dajali desetino celo od mete in kopra in kumina. In kakor so bili vestni v svojih daritvah Jehovi*, so bili usmiljeni tudi do revežev ter so pogosto in veliko dajali vbogajme. Ali torej niso bili bogaboječi, pravični, dobrosrčni in krepostni ljudje? Taka je podoba in bržčas so se za take imeli tudi sami. Kar jim je pa pri vsem delu in nedelu bilo v pobudo, je bila večidel želja po časti in oblasti. Ljudstvo naj bi se spoštljivo oziralo k njim in poslušno hodilo za njimi. Kadar so torej molili, so to delali javno, da bi jih lahko vsi videli. Kadar so delili miloščino, so dali pred sabo trobiti, da bi jih ljudje hvalili. In kadar so se postili, si niso mazilili glave in ne umivali obraza, da bi se videlo na njih, da se poste. Ali so potem takem mogli utajiti svoj napuh in častiljubje, ko pa so jima celó tlačanili? Mar ni bila njih dožnost rajši priznati, da z vso svojo pobožnostjo, skrbjo za reveže i. dr. služijo iz nečimrnosti prav za prav le sebi? Kljub temu so se nedvomno imeli za pravične, naravnost vzorno pobožne in krepostne. Kako neki je bilo kaj takega mogoče? — O, še prav zelo. Ali naj bi pobožnost in krepost, kakor so ju oni že od nekdanj pojmovali, ne bili pravi? Gotovo še podvomili niso nikoli o tem in so pač z mirno zavestjo delali, kakor so bili navajeni že njihovi učitelji in predniki. Ampak nedvomno so svojo bahavo pobožnost, svoje postenje in dajanje miloščine zagovarjali zlasti še sami pred sabo, ko so nemara govorili: Izraelskega Boga morajo ljudje javno priznavati in moliti. Zato ga priznavamo v shodnicah in na vogalih cest vpricho vsega ljudstva. Tudi moramo biti ljudem v zgled pravičnosti in dobrodelnosti. Zato nismo pravični samo v vzvišenih rečeh, temveč tudi v najmanjšem in dajemo desetino od kumina in mete. In kadar dajemo vbogajme, dajemo očito, ker ljudje naj se vzgledujejo. In če smo vrh tega deležni še priznanja, je kar prav, saj nam je ugled, ki ga uživamo, potreben, da moremo dobrodejno vplivati na množice. Če ni javne veljave, tudi ne more biti uspeha. — Na ta način torej vidimo zapovedljivo častilakomnost in strastno vladoželjnost, ne da bi kjerkoli zasledili trohico zavesti ali notranjega priznanja, da je resnično tako — pač strahotna samoprevara. Razen tega je treba upoštevati, da se je ves svet spoštljivo oziral na farizeje in njih pobožnost in krepostno življenje. Mar naj bi sami prezirali, kar je visoko cenilo vse ljudstvo?

Ali pa je bila samoprevara farizejev, ki smo jo ravnokar imeli v mislih, edina, ki so bili zapredeni vanjo? — Kaj še! Bili so zelo častizeljni, pa nič manj tudi lakomni! Trpeli so, da, celo pospeševali so v predvoru templja kupčijo in odrtijo. Bilo jim je pač v korist. Grabili so imetje vdov in sirot in jim v zameno obetali molitev. Učili so: »Če reče kdo očetu ali materi: temlju je posvečeno, s čimer bi ti mogel služiti, mu ni treba podpirati očeta in matere. Kakšna sebičnost! Ali mar verjamemo, da so si farizeji to priznali? Gotovo ne. Nemara so rekli: Da, je že res hrup v

* Jehova = Bog Izraelcev.

predvoru svetišča, ali to je vendar samo predvor poganov. In: Seveda je tu velik vrišč, a končno je vendarle vse v čast Jehovi. Ali: Se pač ne da izpremeniti in če se vmes kje izvrši zloraba, je vendar znano, da je ni mogoče nikjer popolnoma preprečiti. Vsekakor, so rekli, je treba obćudovati gorečnost, ki jo tu kaže vse ljudstvo, da prinese Jehovi dolžne darove. — Ob denarju, ki so ga odtegnili očetu in materi, da ga denejo v

Janez Krstnik Hirscher

tempeljski zaklad, so rekli morda takole: Kdo je večji in kdo mora biti Izraelcu dražji: oče in mati ali Jehova? Gotovo Jehova. In če smo se zavezali Jehovi, kateri posvetni ozir nas vobče more odvezati obljube? Prelomi besedo nasproti komurkoli, samo nasproti Bogu je nikar! — In kadar so obetali pobožne molitve za dobrotnike, ob sprejemanju daril v ta namen še malo niso pokazali, ko da dobe kaj omembe vrednega. Saj ni bilo nič drugega kakor njihovi pobožnosti primerni dar; in če so svetni ljudje dajali od svojih zemeljskih dobrin, so pač duhovniki in farizeji dajali od svojih duševnih. Ako so pristavili še kak pobožen rek in voščilo, so z

vdovo in sirotami poračunali. — Tako so farizeji služili grdi, trdosrčni sebični, pa so si domišljali, da ne store nikomur krivice in so to verjeli tem rajši, ker jim ni bilo do tega, da bi si vznemirjali vest.

Če so farizeji bili prevzetni, vladoželjni in lakomni, niso prav nič manj grešili zoper šesto zapoved. To nam kaže dogodek s prešuštnico, kjer so se tožniki pobrali drug za drugim, ko je Jezus slehernega, ki je brez greha, pozval, naj vrže kamen vanjo. No, v tem pogledu so menda pač priznali svojo krivdo? — Pred svetom gotovo ne. Nasprotno so si tem bolj goreče prizadevali za poštenost in nramnost, čim več so sami sebi dovoljevali na tihem. Naj bi si nihče ne drznil niti misliti, da tako krepostni možje niso kar se da čisti. Pa tudi sami sebi so se nedvomno znali opravičiti. Čeprav imamo kakšno slabost, so mislili, saj so jih imeli celo najslavnejši možje naše zgodovine. Mar niso Davida, velikega kralja, moža po srečanju božjem, zapeljale oči, da je stregel pohoti svojega mesa? Saj smo drugače možje brezpogojnega poštenja in nramnosti in nimamo nič opraviti z očitnimi grešniki, ki jih je na žalost toliko med odličnimi in preprostimi. Saj se jih s pravično nejevoljo ogiblremo i. dr. Torej tudi tu so se opravičili.

Pa še eno. Farizeji so sovražili preroka iz Nazareta in ga preganjali prav do smrti. Ali kako so mogli moža, ki je dal slepim izpregledati, gluhim zopet slišati in je bolnim vseh vrst vrnil zdravje, obsedene rešil hudega duha in umrle obudil od smrti, moža, ki je bil poln božanske moči, ki je vse njegovo delo bilo sam blagoslov, ki je oznanjal blagovest revnih — kako so mogli tega moža sovražiti in preganjati? Mar niso imeli nič srca, ali niso čutili s trpečimi, kaj niso imeli nobenega smisla za zdrav in razveseljiv božji nauk? Vsega tega niso imeli, temveč polnila jih je le častilakomnost, vladoželjnost, sebičnost i. dr. in zato tudi zavist in sovraštvo do moža, ki je za njim hodilo ljudstvo in ga slavilo, katerega nauke je poslušalo vdano in pobožno, in ki ni zatemnil samo njih slave, temveč izrečno in javno osvetlil njihov nauk in njih življenje v njegovi ničvrednosti. Kar jih je torej gnalo, da so preganjali preroka iz Nazareta, je bila zavist zavoljo visokega ugleda tega moža, je bila njihova vnanja in dozdnevna svetost, ki jo je on razkrinkal, vrh tega je zmanjšal njih ugled in vpliv pri ljudstvu, zaradi njega so bili v nevarnosti za svoj dobiček in svojo korist. Ampak, ali so si to priznali? Ali so mar priznali sami pri sebi, da nimajo srca in ne ljubezni do bližnjega, da so polni samoljubja in da služijo le sebi in so zato polni zavisti in sovraštva? — Gotovo ne. Opravičujejo se pred svetom in sami pred seboj, ko pravijo: Dvigniti se moramo mi, ko ljudstvo drvi v skušnjavo in pogubo. Kdo je ta Nazareneec? Človek iz preziranega Nazareta; kaj neki more dobrega priti iz Nazareta! Med nevedno in čudežev željno sodrigo dobiva pristaše, njegovi prizori so pa ali prevara ali hudičeve umetnije in nihče iz višjih stanov ne veruje vanj. Kako naj bi tudi bil z njim Bog, ko pa dela zopet postavijo in ne spoštuje sobote. Govori ljudstvu in napada nas in postave naših modrih in učenih prednikov; je mož, ki ni študiral, ampak govori sam iz sebe in trosi med ljudstvo svoje izmišljene in svobodoumne nauke. Graja naše življenje, medtem ko sam z občevarjem med cestinarji in grešniki povzroča javno jezo. Naša strogost v nramstvenem pogledu in zatiranje ne žanjeta priznanja. Od požeruha in pijanca pač ni pričakovati kaj drugega. Skuša nam odtegniti ljudstvo. Zakaj? Da bo pač njegovo in ko bo število njegovih privržencev dovolj močno, se bo postavil za kralja in priklical maščevanje Rimljanov nad to že itak zatirano deželo. Kdorkoli je pravi Izraelec, si mora prizadevati, da onemogoči tega škodljivca dežele in ljudstva. Zlasti mi, ki smo prave očetne vere in poklicani, da ohranimo spoštovanje Mo-

zesu in pazimo na pravilno razlago postave, moramo omejiti njegovo zlohotno početje.

Na tak in podoben način so želeli farizeji sami pred sabo skriti vso svojo grešnost, zlasti opravičiti svoje sovraštvo do moža iz Nazareta, da, videti celo v preganjanju tega moža sveto dolžnost. Oh, umetnost samoprevare je velika.

In posledica? Posledica je bila, da se je moral izjaloviti sleherni poskus njih spreobrnitve. Bili so v svojih očeh vidci, zato so ostali slepi. Nasprotno, vsak opomin, vsaka graja jih je zagrenila le še bolj in jih oddaljila njemu, ki je hotel poskusiti vse, da bi jim odprl oči. Cestninar in javni grešnik sta skesano jokala pri nogah Jezusovih, nikakor pa ne farizej.*

Oh, izmed vseh največje zlo ni greh, temveč samoprevara. Spreobrnitev lahko zabriše greh ali slepljenje samega sebe ga ovekovečuje. Pravi farizej je nepoboljšljiv.

Ali pa kdo verjame, da sta rod farizejev in z njim hinavščina ljudi pred svetom in samim seboj izumrla? — Nista izumrla. Le pogledite na greh po svetu! Kako splošno razširjen je in javen! Vendar se le malokateri zavedajo krivde; skoro vsi, če jih poslušas, imajo prav v svojih očeh in vztrajajo pri svojem. A ravno zato tudi velika večina ostane, kakršna je, in pridiga in nauk zaležeta le malo ali nič. Pravijo, mi vidimo, smo zdravi in siti: Zato ostanejo pri svojem grehu.

Bil bi velik dobrotnik za tisoče in milijone, če bi jih mogel rešiti zaslepljenosti in jim pokazati zrcalo, v katerem bi se videli, kakšni so. Ne umišljam si, da bi kaj takega zmogel; a nekoliko pripomoči k napredku v spoznanju samega sebe, vedno lahko poskusiš in se zazdi celo nekam mikavno.

Ampak če skušam kaj prispevati, kako naj začnem? Ali naj opišem način, kako se prikoplješ do samospoznanja? Ali naj pokažem na izvore človeške zaslepljenosti? — V čisljih imam to in ono, ali bojim se, da ne zaleže kaj prida. Poskusim torej drugače. Predstavil bom bralcu človeka v najrazličnejših okoliščinah in upam, da bralec nemara poreče tu in tam: takole se pa tudi sam varam, to se pa tiče tudi mene.

Za red ali določeno razporeditev v opisovanju posameznih primerov zaslepljenosti mi ni šlo. Kakor v življenju, si tudi v tej knjižici slede v neprisiljeni zaporednosti.

* Nedvomno so bili tudi med to ločino nekateri resnično spoštovanja vredni ljudje.

Darujem se tebi, o moj Bog: tvoji neskončni modrosti, da me bo vodila po tvojih načrtih in ne po mojih mislih; tvojim večnim sklepom, znanim in nepoznanim, da se preoblikujem po njih, ker so vsi enako pravični; tvoji vsemogočnosti, da bi bil vedno v tvojih rokah: tvoji očetovski dobrotljivosti, da v zame določenem času sprejmeš mojega duha v svoje naročje; tvoji pravičnosti, ki opraviči brezbožnega in grešnika, da me iz brezbožnika in grešnika stori pravičnega in svetega. Samo tej pravičnosti, ki kaznuje pregreške, se nočem zaupati: zakaj to bi pomenilo, da se izročam obsodbi, ki jo zaslužim. In vendar, o Gospod, je ta tvoja pravičnost sveta kakor vse tvoje druge lastnosti; sveta je in ne sme biti prevarana za svojo žrtev. Njej se torej moram izročiti, in glej, Jezus Kristus se prikaže, da se ji izročim z njim in po njem.

Bossuet.

Svečana otvoritev našega študijskega zavoda »Collegium Seraphicum« in Frančiškanske dvorane

Prišel je težko pričakovani 6. december. Ne zavoljo ljubega svetnika, ki ima toliko čestilcev med mladimi srci in njih neomajno zaupanje. — Častimo ga tudi mi odrasli, samo, da pri nas sladkih sanj ni več.

Nam je ta dan prinesel otvoritev »kolegija«, bil je zaključek težkih skrbi, dela in obenem začetek novih, težavnejših morda, in vendar z jedrom vesele samozavesti: dogotovljen je dom naše bodočnosti.

»Collegium Seraphicum« pročelje v Frančiškanski ulici

Pisali smo že o stavbi sami in naših načrtih. Naj sedaj omenim le še to, da je resničnost lepša kot so se nam zdeli načrti in da gre vsa čast in priznanje iznajdljivemu in potrpežljivemu arh. in g. L a d u K h a m u, ki je štedil s prostorom in pa iskal najlepše rešitve tudi tam, kjer so se zdela vprašanja še tako zamotana.

Točno opoldne je prišel prevzvišeni gospod knez in škof dr. Gregorij Rožman v zakristijo, se tam oblekel in nato ob asistenci p. Angelika, prokuratorja provincije in ljubljanskega župnika, ter p. Krizostoma, definitorja in ljubljanskega gvardijana pričel z blagoslovom. Pričetek je bil v vestibulu pred kipom sv. Jožefa z božjim Detetom. Ta kip četudi preprost je zgodovinskega pomena, ker so za časa ljubljanskega potresa 1895 na vrtu pred njim maševali. Kasneje je prišel v pozabljenje, sedaj pa je zopet zaščitnik Serafinskega kolegija pred vsemi nevarnostmi.

Dvorana je dolga 22 m in široka 15.5 m, krasno izdelan strop z lesenimi kasetami, divno zelene stene, orehovi opaži, ledenikasta okna,

toplobarvni zastori, izbrana oblika svetlobnih teles brez vsake iskanosti, srebrni okvir odra, temnikasti stoli, vse je z izrednim okusom urejeno in daje dvorani v resnici odlično in svečano lice. Obsega ima za 850 ljudi — velika večina tega (509) je seveda sedežev. Iz dvorane vodi pot skozi poseben hodnik v dnevni prostor konvikta za dijake. Tudi ta prostor je umetnina zase. Visoka in široka okna dajejo svetlobo in solnce. Ob stenah so nameščene strnjene omare s številkami, kjer ima vsak svojo boljšo obleko shranjeno. Vse je tako lično opremljeno, da zadovolji še tako razvijen okus in vendar brez vsake pretirane poteze ali nepotrebnosti. Vse je strogo stvarno. Spalnice so mirne in lepe, lepe bele postelje, rahlo pepelnate barve omarice ob steni, ki nudijo vsakemu gojencu največjo udobnost, vmes soba spalnica p. prefekta z razgledom na obe strani od tu enako prehod v umivalnice in kopalnice — vse seveda za-

»Collegium Seraphicum« — pogled z vrtno strani. Preko vrta hodnik, ki veže samostan s kolegijem

kurjeno, vedno z mrzlo in toplo vodo preskrbljeno — vse to za to, da je tudi za bodočnost preskrbljeno.

Drugo in tretje nadstropje obsega 32 sob za klerike — to je pravi študijski zavod »Collegium«, kakor imenujejo take zavode drugod po svetu. Sobice so lične in vse enako opremljene, tako da ne bo nepotrebnega preseljevanja pohištv. Križe nam je napravil akad. kipar Boris Kalin. Tudi klerikat ima na vsakem hodniku kopalnice in prhe, tretje nadstropje še poleg tega lepo, solčno teraso za učenje in za igro, za solnce in zrak. Ob robu je prostor za široke umetne gredice za rastline ovijalke.

Podstreha ima troje sobic in velik prostor za perilo in shrambo prtljage. Vsa nadstropja veže majhen lift za prtljago in hrano s kuhinjo, ki se nahaja v prizemlju in je tudi opremljena z vsem, kar kuhinja potrebuje, da je praktična in se le malo časa porabi za umivanje posode. V neposredni zvezi s kuhinjo je obednica konvikta — svetla in prostorna za 40 dijakov. V visokem pritličju se nahaja kapela in poleg nje tudi

pisarna za Elizabetno in Vincencijevo konferenco, da bo vse skrbstvo za uboge, sirote in onemogle, kar ga urejena župnija zahteva, strnjeno in urejeno ter pod kontrolo, ki je sicer nemogoča.

Pod pisarno samo je še obednica za 24 oseb, ki so onemogli ali ostareli.

Na cestno stran in vzdolž pasaže (prehoda) je nameščenih devet lokalov, ki so vsi že oddani odličnim trgovcem.

Zunanost sama je izredno prikupna — nad portalom je kip sv. Frančiška z napisom »Mir in dobro«, na vrtnem pročelju kip služabnika božjega Janeza Don Skota, velikega učenika našega reda in največjega zagovornika Brezmadežne Device. Na strani proti Miklošičevi cesti stoji pa 2.60 m visok kip Naše ljube Gospe z Detetom in spodaj besede: »Naša ljubezen Tebi Gospa«. Božje Dete blagoslavlja vse one, ki se trudijo za vzgojo mladine, mladino samo in naj bo vse za lepšo bodočnost.

* * *

Zvečer ob 17 se je vršila svečana akademija s sledečim sporedom:

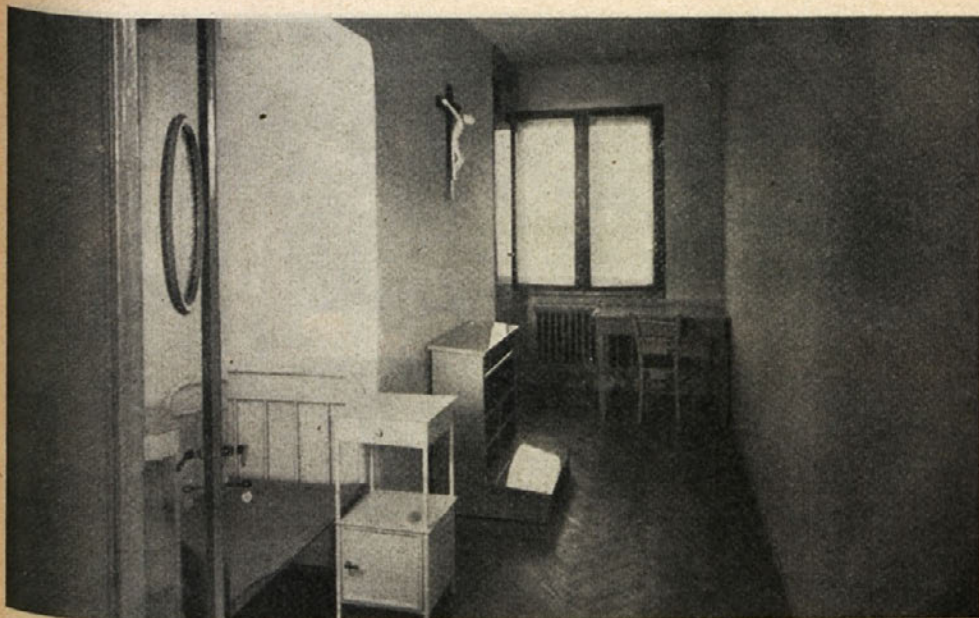
1. *Otvoritveni govor* — provincijal dr. p. Guido Rant, OFM.
2. »Imel je sv. Frančišek ovčico...« — Besedilo p. Krizostom, glasba p. Frančišek. Izvajali Frančiškovi križarji.
3. »Rajanje v zasneženem gozdu«. — Besedilo p. Krizostom, glasba p. Frančišek. Izvajale sestrice sv. Klare.
4. »Sveti Miklavž«. — Besedilo p. Krizostom. Izvajala Frančiškova mladina.
5. »Serafinski cvetovi«. — Spesnil p. Krizostom. Deklamiral veliki križar.
6. »Solčna pesem« — sv. Frančišek Asiški. Izvajale velike Klarice.
7. P. H. Sattner: »Preljubi je moj«, sopran-solo iz oratorija »Assumptio« s spremljavo klavirja. Pela gđ. Poldka Zupanova — pri klavirju p. Frančišek.
8. »Mir in vse dobro« — prizor iz življenja sv. Frančiška. Spisal Fr. Mavricij. Igrali frančiškanski kleriki.
9. »Blagor usmiljenim«. — Besedilo p. Romana. Deklamirala Dora Kosova.
10. Henri Brochet: »Naša ljuba Gospa in strelec«. — Mistična enodejanka (Naša ljuba Gospa, Frančišek Asiški in strelec).
11. Sattnerjev zbor zapoje:
 - a) P. H. Sattner: »Marija, kako si lepa«. Za soli, zbor in orkester.
 - b) L. v. Beethoven: Overtura št. 3. iz »Leonore«. Simfoničen orkester.
 - c) Händel: »Aleluja« iz oratorija »Mesija«, za zbor in orkester. Dirigent g. kapelnik Neffat.

Povabljeni so bili vsi odličniki samoupravnih in državnih uradov. Gospod ban dr. Marko Natlačen z gospo soprogo, predsednik deželnega sodišča dr. Vladimir Golia s soprogo, provincijal hrvatske provincije sv. Cirila in Metoda p. Mihael Troha, ex-provincijal dalmatinske provincije p. dr. Peter Grabić, naš sindik dr. Božidar Vodušek, cela vrsta odličnih oseb se je tega našega praznika udeležila in nam izkazala čast in prijateljstvo.

P. provincijal je s krepko besedo zastavil naslednji svoj govor:

»V veliko čast in radost mi je, da smem v imenu naše slovenske provincije sv. Križa otvoriti Serafinski kolegij in ga z dvorano vred izročiti namenu, za katerega je bil zgrajen.

Prvo, kar mi v tem trenutku veli srce, je zahvala, zahvala Bogu, ki nam je v svoji večni dobroti in nedoumljivi previdnosti dal dovršiti to stavbo, zahvala gospodu banu dr. Natlačenu, g. predsedniku dr. Golji, g. direktorju dr. Faturju, g. mestnemu svetniku in zastopniku g. župana dr. Kamušiču ter vsem odličnim dostojanstvenikom, ki poveljujejo s svojo navzočnostjo našo slavnost, zahvalo vsem, ki so idejno zamislili to stavbo g. ing. Khamu in njegovim sodelavcem, zahvalo njemu, ki nam je vodil račune g. kontrolorju Vladkotu Tomincu in skrbel, da je šlo delo od rok, zahvalo stavbeniku g. Zupanu in njegovemu štabu in vsem gg. obrtnikom, ki so vstvarili zamišljeno delo, zahvala vsem mojim so-
bratom ki so mi v dnevih skrbi in težav z definitorijem provincije na čelu stali ob strani. Bog plačaj vsem!

»Collegium Seraphicum« — soba klerika

In tej zahvali se pridružuje pozdrav, pozdrav vam vsem, ki ste se odzvali našemu povabilu in prvič napolnili tole dvorano, pozdrav v prvi vrsti Vam visokočastiti p. provincijal in Vam visokočastiti p. kustos in Vam veleučeni p. rektor, ki ste prihiteli k nam iz Zagreba in Varaždina kot zastopniki naših bratskih provinc hrvatskega naroda. Vsem skupaj kličem: Pax et bonum — Mir in vse dobro!

Ko odvarjamo novi dom naše mladine moramo poudariti dvoje, troje misli, ki se mi zde, da so odločilne pri zidavi kolegija in te dvorane.

Generacija, ki je pred nami živela, se je popolnoma vrgla v spoznavanje in obvladovanje sveta in se je v svetu izgubila. Na podlagi znanosti in tehnike je mislila, da bo mogla zgraditi osebno in socialno življenje — rezultat leži pred nami. Häckelova naravna zgodovina stvarjenja je bila velika knjiga tiste generacije: Po študiju najbolj priprostitih življenjskih oblik si je hotela osvojiti hod življenja. Fundamentalna zmota! Ne na praživali, ampak na največji etični osebnosti, ki jo je kdaj gledala zemlja, se moramo orientirati. Ne študij najbolj elementarnega življenja, ampak študij najvišjega življenja, ki je kdaj živelo na zemlji, nam odpre pravi

vpogled v prirodo, v nas same, v zakon in smisel življenja. Samo tisti, ki se ne potopi v bistvo stvari same, more iti preko dejstva, da v krščanstvu ni dan človeku nekaj nov kult na razpolago, ampak da mu stavi pred oči popolno rešitev življenjskega problema. Morala nam pripoveduje o družbi in njenih postavah, Kristus nam govori o nas samih, o vsej globosti našega odpada, o vsej visokosti naše naloge in našega življenja. In ker moderni človek tega ni razumel, zato preživlja silno krizo, zato moderna duša ne predstavlja nikjer enotne veličine. Raznolični, med seboj se križajoči toki se pobijajo in bore v njej za premoč. Vkljub skoraj slepi veri v vsemogočnost znanosti, vkljub vedno bolj obsežnemu gospodarstvu človeka nad prirodo vidimo, kako se v zvezi s tem javlja dvom nad vsem, kako se kaže prenapet kriticism, ki ne pusti nobene

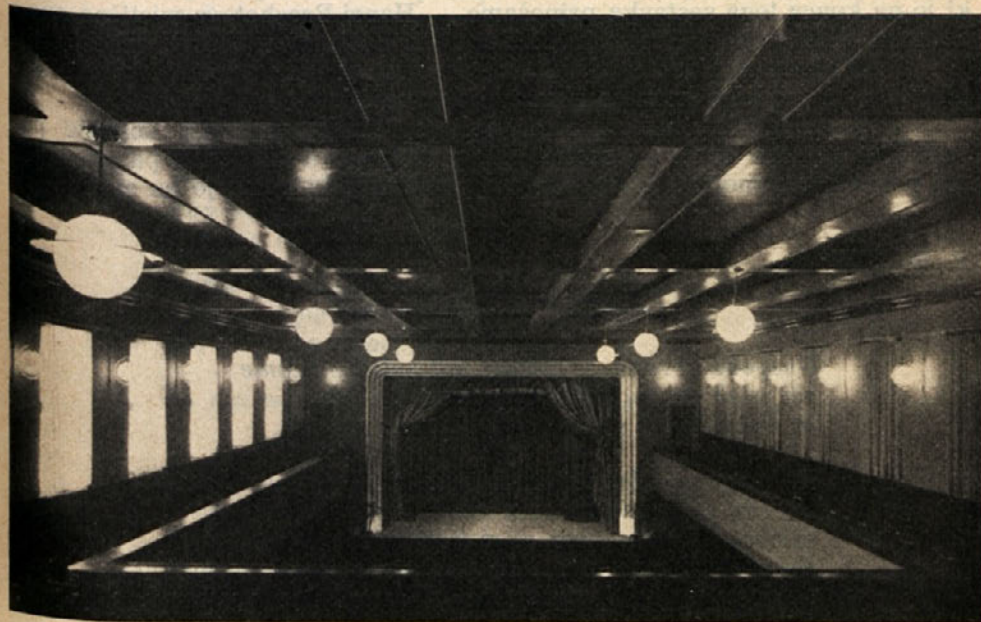
Frančiškanska dvorana — pogled z odra

stvari nedotaknjene, kriticism, ki je šele tedaj zadovoljen, ko razkroji, ogloda in uniči do zadnjih sestavin vse, kar obstoja. Ako se ne bo posrečilo tega toka časa zaječiti in ustaviti, se bo sedanje eksplozivno stanje duš še bolj razširilo, boj vseh zoper vse bo zadivjal, boj pravim, ki bo kar za stoletja pokopal vso kulturo v valovih vesoljnega potopa medsebojnega sovraštva.

Kakor je že temno ozračje, ki v njem živimo, je frančiškan vedno velik optimist, kakor je bil naš sv. oče, ki je vedno in povsod zaupal v božjo Previdnost. Tako smo tudi mi, zaupajoč v to Previdnost zgradili ta dom, da se bodo v njem vzgajali ljudje, ki so v sebi enotne osebnosti, trdno zakoreninjeni v veri in večno veljavnih etičnih načelih, da bodo stopili v življenje, s svojim delom in svojim zgledom pomagali sv. Cerkvi preobraziti svet.

V mladih letih je treba polagati temelje prihodnjega življenja. Mladost je, kakor pravijo, doba, ki se v njej odpira brezmejno obzorje, ozarjeno z ognjem vzhajajočega solnca, čigar toplota nas zagotavlja, da bo dolgo plamtel in ogreval sveti ogenj; je to doba, ki je v njej vse poživ-

ljeno po pomladanskih silah, ki v svežih barvah razvijajo življenja moč; je to doba plemenitega navdušenja, silnega zanosa in velikodušnega stremljenja; doba, ko se duh odpira resnim in velikim mislim, srce viteškim čutilom, volja premagovanju, boju, žrtvam; doba, ki sili človeka, da hodi v prvih vrstah, da dela, se dviga, ustvarja, da se daruje in žrtvuje. V tej dobi, ko v duši vse poje in živi, je treba realizirati nek cilj, nek ideal, to se pravi neko izredno stvar, stvar, ki sega v individuum preko čutnega izkustva in obvlada zemljo; treba je prižgati božjo luč, ki razširja ideje, budi prožno silo, ki daje volji in delavnosti neupogljivo moč. Ne katerikoli ideal, ampak ideal, ki odgovarja najbolj plemenitemu stremljenju mladine, ideal, ki simpatično odmeva v vsem njenem bistvu, ki se more zanj ogreti z vso vročo ljubeznijo. In mladim ljudem, ki se

Frančiškanska dvorana — pogled z balkona

bodo izročili v vodstvo našega reda, zarezati v dušo ta ideal in iz njih ustvariti in izklesati tekom let s pomočjo milosti in poklica dobre, izobražene in pobožne redovnike, ki bodo narodu, iz katerega so izšli, dali, kar mu samo mož, prežet ljubezni do Boga in do bližnjega, dati more, to je namen kolegija.

Glede dvorane pa se mi zdi najbolj pomembna mimogrede izrečena misel odličnega kulturnega delavca, ki je dejal: »Da ste sezidali to dvorano, v središču mesta in docela katoliško, je več kakor da imate v rokah dobro urejevan teden.« Služila bo, kakor je na vrtnem pročelju napisano: kreposti in umetnosti, da se bodo mnogi poučevali v resničnosti, modrosti, ljubezni in lepoti.

Pa še to. Trije kipi, prave mojstrovine g. kiparja Kalina, krase naš kolegij. Nad portalom sv. oče Francišek in njegov pozdrav, ki ga njegovi sinovi vsepovsod prinašajo ljudstvu, iz katerega so izšli: »Mir in vse dobro.« Janez Dun Skot, velika slava našega reda, imenovan Doctor Subtilis, na vrtnem pročelju naj bo naši redovni mladini vzor svetosti, globeke pobožnosti in učenosti. In tretji kip naša Ljuba Gospa z Detetom

pomeni ne samo našo ljubezen do nje, temveč tudi našo voljo, da hočemo naš narod vedno voditi tako, kot nas je učil sv. oče Frančišek: po Mariji k Jezusu.

Če bomo te misli, ki sem jih podal, realizirali, potem sem prepričan, da niso bile zastoj žrtve, s katerimi smo postavili ta dom, ki naj služi veri in narodu.«

Po končanem, lepo zasnovanem govoru je vsa dvorana navdušeno ploskala. Naslednje točke (spisal p. Krizostom) so izpolnili otroci. — Frančiškova mladina — križarji in klarice. Igrali so tudi naši kleriki prizor iz Frančiškovega življenja »Mir in vse dobro«, ki ga je spisal za to priliko fr. Mavricij. Nato so sledili še solospjev gdčne Poldke Zupančeve, deklamacija »Blagor usmiljenim« za Elizabetno in Vincencijevo konferenco — ki jo na koncu tega sestavka prinašamo — Henri Brochetova mistična enodejanka »Naša ljuba Gospa in strelec« ter Sattnerjev zbor z orkestrom.

Vsa akademija je trajala 2 uri, dvorana je bila premajhna za vse, tako da smo nedeljo kasneje akademijo ponovili.

Božji blagoslov naj započeto delo spremlja, vse naše sobrate po samostanih, naše brate in sestre III. reda po celi Sloveniji pa prosimo naj nam stoje b molitvijo, umevanjem, ljubeznijo in pomočjo na strani.

P. ROMAN:

Blagor usmiljenim

*Gospoda zbrana — čestiti gospodje in dame
oči vseh so ta hip vprte vame
in čakajo: b e s e d e s v e č a n e.*

*Pa ne gre sedaj za pridigo na gori
Besede Gospoda so vam dobro znane,
osmero blagrov smo se v šoli učili
Rosnih oči smo otroci v kateheta strmeli,
da je svet lep in ljudje dobri smo trdno verjeli...*

* * *

*A danes drugače vem —
Ne za sebe, za druge povem:*

*Kletna soba in mraz je v njej
v prste me zebe in zibam otroka
Peč je mrzla in otrok jóka.*

*»Ti sladki moj sen, ti moja roža
kri bi dala za te in za moža.«*

*Toda mož moj — za delom je šel
za otroka in zame in ni ga, da bi me objel...*

*Sedaj prihaja:
Kako ima trd korak — o gospoda — naš kruh je grenak.«*

*»Žena — dela nisem dobil.
Rekli so mi: podpora prosí, — da tiho sem bil...*

Podpora — to je poglavje zase.
Veste, tako je čudno če človek gre vase:
Glejte — tisoč nas je
in tisoč imen so nam dali: —
Brez dela, brez posla, podpore proseči,
brezdomci, lenuhi, berači ječeči.

Nobeden ne mara za našo družbo.
Kdo bi poslušal — če sam ima službo.

In mi imamo mlade roke
in mi imamo živo srce...
O, naše roke dela prosijo
podpore ne maramo, pravice hočemo.
Kristjani smo vsi in Njegovi otroci
enako kot vi in vaši otroci...

* * *

»Moja mala sedaj o Miklavžu sanja
Jezuška vidi vsega v zlatu.
Punčko želi si in majico belo
šolnčke rdeče in čokolado...

»Trdo ji pravim — naj tiho bo:
»Mamica, pa zakaj si tako...?«
Saj Jezus je dober za nas otroke —

— — — — —
In niti ne vem, če imela bom moke...

* * *

Gospoda čestita — ah, oprostite,
nikar resnice za hudo ne vzemite.
Resnico reči je težka zadeva.
Povedala nisem za sebe tega.

Tisoče bratov in sester imam
in zanje ne upa nobeden prositi.
Sram jih je in prezebli so vsi
v srcu pa vendar še vera tli:
O božji previdnosti in človeški dobroti
Da vera vsaj ta bi jim sveta ostala,
Da božji besedi: usmiljenim blagor
Nihče ne bi rekel: to je prevara...

O kako visoko, kako vzvišeno je dostojanstvo mašnika! Pa kako strašno je tudi! Zavezan je moči velikega duhovnika Jezusa Kristusa v edinosti njegovega mašništva. On doprinaša ž njim in v njem žrtev križa, ki se sleherni dan nekrvavo obnavlja na oltarju; deli kruh življenja, meso in kri Zveličarjevo, za kar mu je dana oblast. Ker mu je poverjena naloga Sinu božjega za zveličanje sveta, so njegove dolžnosti primerne tako visokemu zvanju in zanj zlasti veljajo besede: »Bodite sveti, ker sem jaz svet, Gospod, vaš Bog.« Kako se morem jaz, ubog, slaboten, bolehen in nebogljjen grešnik povzpeti do svetosti, ki jo zahtevaš od mene, moj Jezus? Stresem se, če to pomislim, in izgubil bi vse nade, če me tvoja dobrota ne bi vedno in vedno izvolila zagotavljati: »Pri ljudeh je to nemogoče; pri Bogu pa je vse mogoče.«

Lamennais.

Jaslice na oltarju

Vsa lepa, svetla, jasna, iskrena in globoka božična sreča je zatonila v obzorju cerkvenega leta. Božje Dete, preganjano in že zasovraženo, je moralo bežati in zapustiti betlehemsko mesto.

Ali naj sreča, ki je s svojim svetonočnim čarom objela vse ljudi, se z nepopisno blaženostjo zrealila v otroških očeh in sladko zajela tudi vse otroško preproste duše, izgine? Ali naj postanemo tuji božjemu Detetu, ki nas je vse neskončno ljubilo in se zaradi nas tako globoko ponižalo in nam postalo enako?

Jaslice, težko pričakovane, z vso dušo zaželjene, z ljubeznijo negovane, utešite naše hrepenenje po božjem Detetu, po neskončno lepi sreči, h kateri nas vabi in kliče Stvarnik sam. Biser hrepenenja po Bogu je on sam položil v našo dušo. Nežen in čist je, srebrnojasen in raznolik se v soncu božje ljubezni spreminja v tisočeri barvah.

Toda Boga prav ljubiti ne bi znali, da se ni včlovečila druga božja Oseba. Sin božji je živel življenje preprostega človeka, si izvolil revščino za svojo spremljevalko in vedno združen s svojim nebeškim Očetom, je nas s svojim zgledom učil delati, moliti in živeti za Boga. S svojim rojstvom in detinstvom je ogrel naša mrzla srca, s svojim trpljenjem je nas očistil greha in nam zaslužil neskončnih milosti božjega odrešenja. Na večer svojega življenja pa nam je postavil žive jaslice, neskončno lepe, vsakemu dostopne, kralju in beraču, bogatinu in revežu, starčku in otroku, svetniku in grešniku. Še več! Božja ljubezen, ki je neizčrpna, neskončno bogata, brezmejno dobrotljiva, je zgradila evharistične jaslice, v katerih se svetonočna skrivnost ponavlja dan za dnem, uro za uro, neprenehoma, brez prestanka. O Ljubezen, kako si velika, in naše srce je tako majhno, da te niti prav razumeti ne more! Ko misli, da te je razumelo, da je že prodrlo v globine tvoje ljubezni, tedaj šele pozna, da se ti je komaj malce približalo. Kakor bi oslepeli in bi telesno zgoreli, če bi se približali k sončnemu viru, istotako moramo oslepeti za vse zemsko, zgoreti morajo vsa naša človeška nagnjenja v soncu božje Ljubezni, da postanemo zmožni in začnemo dojemati velikost neizmerne, neskončne površine in globine božje evharistične Ljubezni. In vendar je božji Zveličar v svoji božanstveni, evharistični Ljubezni čestokrat zapuščen, pozabljen, preganjan, še mnogo bolj, kot je bil v betlehemskega hlevčku. Tam so bili angeli, ki so peli Bogu čast in hvalo, molila sta ga Marija in sv. Jožef, molili pastirji. Modri iz Jutrove dežele so ga prišli počastiti in moliti, mu prinesli zlata, kadila in mire in ga s tem priznali za svojega Kralja, Boga in Odrešenika.

Danes pa ni več angelov, ki bi peli in vabili ljudi k svetonočni skrivnosti, ni več zvezde, ki bi kazala pot, le majhna lučka pred tabernakljem nam pove, da tu notri prebiva Gospod, vladar nebes in zemlje, kralj veličastva, ki ga molijo kerubi in serafi, ponižen in skrit v evharistični skrivnosti, predan prostovoljnemu češčenju in ljubezni svojih stvari. In koliko jih je, ki mu to češčenje in ljubezen odrekajo! Še več! Skrunijo, zasmehujejo, teptajo ga in rušijo njegova svetišča. Dobri pastir v svoji evharistični samoti in zapuščenosti pa samo odpušča, pozablja in vedno znova vabi in kliče: Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vas bom poživil. Obteženi — ali nismo vsi? H Gospodu torej, da nas s svojim božjim odpuščanjem razbremeni, poživi in okrepeča s Kruhom Močnih. Nebesa molče začudena in strme pred tako ljubeznijo — in mi?

Doživljamo težke čase. Borba za vsakdanji kruh je vsak dan težja. Razdvojeni smo, nesrečni, obupani. In zakaj smo taki? Ker vse premalo poznamo Jezusovo ljubezen in zato nimamo zaupanja v njegovo božjo Previdnost. Oklenimo se evharističnega Boga, obiskujmo ga, darujmo mu vse svoje težave in trpljenje, prosimo ga pomoči in mu tekom dneva pošiljajmo pozdrave ljubezni, česčenja in hrepenenja po njegovi združitvi z nami, pa bomo dobesedno čutili, kako dober je Gospod njim, ki ga z vsem srcem ljubijo. Njegove dobrote bodo tako polne in bogate, da ga bomo skoraj s strahom zaprosili: Nehaj, Gospod, preveč nas obsiplješ z dobrotami, ničesar več nam ne bo ostalo za večnost. Gospod pa bo neutrudljivo delil in blagoslavljal dalje, ljubil nas bo s svojo neskončno ljubeznijo do konca.

Skrbeti pa moramo, da bodo Gospoda vzljubili tudi drugi. Poslanci božje ljubezni moramo biti vsakemu človeku, vsaki duši, saj so vse ustvarjene samo zaradi Njega samega. Razširjati božjo ljubezen pa moramo vse bolj z zgledom kakor pa z besedami. »Besede mičejo, zgledi vlečejo,« pravi pregovor. Toda tudi dobra beseda, podprta z lepim zgledom, dosega najlepše uspehe. Posebno v nežna otroška srca vcepimo ljubezen do božjega Prijatelja otrok v evharistični skrivnosti. Vsako dete, ki se je začelo zavedati svoje okolice, naj bi vedelo, kje je Jezušček doma. Pošiljalo naj bi Jezusu pozdrave, se naučilo kramljati z njim, kakor pač dela otrok pri očetu in materi. Ko dorašča, naj bi spoznavało Boga po bogatih evangeljskih virih in se ga naučilo ljubiti tudi dejansko z malimi žrtvicami. Pa bomo slišali ugovor: »Saj otrok ne razume.« Tisti pa, ki so zaposleni pri vzgoji otrok, ki pobliže poznajo njihovo notranjost, dobro vedo, kako globoko doživlja otroška duša Boga, ga spoznava in ljubi. Pred nekaj meseci je zbolela mala šestletna deklica za škrlatinko. Morala je v bolnišnico in prvikrat ločena od dobrih staršev je žalostna vzdihovala: »Jezušček, saj te imam vendar zelo rada, pa zakaj mi vse to pošiljaš?« Nato je malo pomislila in s sklenjenimi ročicami rekla: »Nič ne de Jezušček, saj te imam vseeno rada.« Ta otrok je znal s svojim trpljenjem Boga iskreno ljubiti. Za prvo sv. obhajilo naj bi se otroci pripravljali z vso resnostjo. Dopri- našali naj bi tudi mali žrtvice, kakor zamolčano besedo, zatajen pogled, hitro pokorščino, popustljivost pri igri, ljubeznivo občevanje z vsakomur in še mnogo drugega, ki bi bilo lep nakit svatovskega oblačila nedolžne duše, v katero prvikrat prihaja Jezus sam. Vsakdo, ki se bliža evharističnemu Gospodu in ga hoče v goreči ljubezni sprejeti v svoje srce, bi mu moral vselej prinesiti tudi darila Modrih, to je zlato ljubezni, kadilo molitve in miro trpljenja in žrtev.

Vsa življenjska pota, naj bo njih začetek svetel in jasen, temen ali mračen, vsa ta pota se bodo končala prej ali slej na Kalvariji. Od tam ni več poti nazaj, tam mora vsakdo umreti. Toda kako? Težko vprašanje, katerega odgovor je odvisen od nas samih, od vsakega posebej. V krstni nedolžnosti, bogata božje ljubezni in vseh čednosti umira na Jezusovem Srcu duša, ki je vse svoje življenje iskala samo Boga, zanj živela in delala, zanj tudi umira. V brickem pekočem kesanju zroč z velikim zaupanjem v božjega Odrašenika umira duša izgubljenega sina, ki se je še pravočasno vrnila k Očetu. Tretji prizor — smrt levega razbojnika. Strašna smrt! Duša, ki Boga kolne, zasmehuje, ga sovraži, umira v obupu in si sama prostovoljno izvoli večno smrt pogubljenih. V življenju ni ljubila Boga, zato ga tudi v smrti ne more najti.

Ce hočemo in želimo, da bo naše življenje ožarjeno od božične sreče, potem ljubimo Gospoda v evharističnih jaslicah iskreno in srčno. Radi ga

prejemajmo v svetem obhajilu, prisostvujmo daritvi svete maše, obiskujmo ga in živimo z njim eno samo življenje. Ljubimo presveto Evharistijo, ki je naša moč in sreča v sedanjih in bodočih dneh! Presveta Evharistija je pa tudi porok večne sreče in blaženosti nam vsem in vsaki posamezni duši.

P. M. LEKEUX, O. F. M. — P. EVSTAHIJ:

Marjetica — vzorna tretjerednica

(Nadaljevanje.)

Takšne poteze so se docela skladale z Marjetkinim značajem. Če je videla bedo, si ni dala miru ter se ni bala nobenega sredstva, dokler ji ni odpomogla. In ako se je moglo kaj dobrega storiti, je zavezala jezik vsem ugovorom svojega razuma ter izvršila dobro dejanje z železno odločnostjo. S tem je pa razširjala neizrekljivo velik blagoslov, zakaj z gmotno miloščino je vselej združila tudi duhovno.

Globoko jo je bolelo, da so ubožci trpeli tudi pomanjkanje neminljivih dobrin, da so bili ločeni od kraljestva božjega, v katerem je ona sama uživala tako čiste radosti; v s e je hotela storiti deležne svoje lastne sreče, to se ji je zdela najboljša miloščina, in trdno je izvrševala svoje apostolstvo v tem smislu.

Storila je pa vse to s pravo srčno obzirnostjo. Če je prišla k ubogim, jim je prinesla s seboj zmeraj kaj takega, s čimer jim je naredila veselje, zakaj vedela je, da lačni in trpeči niso voljni, poslušati pridige; spoznala je, da mora človek razliti nekoliko zemeljskega sončnega sija, preden podeli miloščino za dušo, in da je mogoče ozdraviti le-ta ranjena srca le z balzomom usmiljenosti.

»Apostolska duša,« je zapisala, »da veselje srcu ubogega izgubljenega, ki je pozabil na Boga. Največji siromak trpi zavoljo tega, ker je ločen od Vira vsega dobrega, toda postal je popolnoma slep in ne vidi nič več poti, ki vodi k Bogu.

V apostolski duši najde vodnika, ki ga previdno popelje nazaj na pravo pot; polagoma se njegove oči spet odpro luči vere, in z božjo milostjo se povrne sreča v njegovo dušo. Kako tolažilna naloga: biti apostol presvetega Srca Jezusovega! Po pravici nas morejo imenovati poslanece svetega veselja.

Duši, ki jo želimo izpreobrniti, se nočemo bližati z ostrim obličjem niti s trdimi besedami, hočemo govoriti priprosto kakor Zveličar v prilikah, in trpke nauke hočemo obdati s smehljanjem, da jih takoj ne odbijemo od sebe.

Kakor sončni žarek, poslan od Boga, hočem biti ubožcem, žarek, kateri razsvetli njih sobico in ogreje njih srce in ga povede k dobremu. O Jezus, odslej hočem živeti v sveti veselosti in pozabiti na svoje lastne bridkosti ter skrb, da ne bom s tem žalila drugih, temveč jih razveseljevala.

S prekipevajočo ljubeznijo se moramo predati dušam, da se bo milost božja iz naših src razlivala v njihova srca.«

Izročati se, darovati se ter žrtvovati, zadoščati vsem terjatvam, naj jo je še tolikanj stalo, ko je pri tem sama trpela pomanjkanje, to je bilo njeno življenje. Da bi rešila kako dušo, je bila pripravljena na vse žrtve; ure in ure dolge hoje in koraki navzgor in navzdol: vse to je ni prestrašilo. Da bi spreobrnila zakrknjene grešnike, je sestavila prave vojne načrte,

mesece in mesece jo je vznemirjala skrb, preden jih je izvršila. V svoje osvojevalne načrte je predvsem položila ljubezen in s tem pridobila srca. Če so se vsi napor in prizadevanje ponesrečili, tedaj je popeljala poslednji top na bojišče:

»Ah, storite to vendar m e n i na ljubo!«

In trdnjava se je vdala. Potem je pa tiste, ki si jih je bila osvojila z obleganjem, spremljala k sveti spovedi, in drugo jutro je vstala prav zgodaj, šla v njih stanovanja ter jim, medtem ko so bili v cerkvi, pripravila dober zajtrk, čokolado, kolače in druge prijetne krasote, da bi jih slovesno pogostila, kadar se povrnejo domov.

Bilo se ji je nemogoče ustavljati. Njena prijaznost, dobrost in ljubeznivost so zmagale tudi najbolj uporna srca in niso dovolile, da bi se vzbudila slaba volja ali jeza.

Neka žena je bila odpuščena iz pevskega zbora, ker so bili njeni pevski uspehi prav neznatne vrednosti. Užaljena zavoljo tega ponižanja se je zaklela, da ne stori niti koraka več v »ustanovo«.

Marjetica jo je obiskala ter s svojim prisrčnim vedenjem kmalu pregnala vso nejevoljo.

»Zaradi Vas, gospodična Marjetka, pojdem spet tjakaj,« je dejala, »morala se bom sicer zelo premagovati, toda za Vas storim vse.«

Ena izmed pevk je bila takšne čuti, da ni bilo mogoče ž njo shajati. Vsakih štirinajst dni je pretila, da izstopi iz zbora. Sam pogled nanjo, njena navzočnost je bila že neprijetna Marjetici. Tedaj je sklenila, da hoče strašno osebo napraviti za svojo prijateljico. Šla je k njej, bila je polna pozornosti zanj, povabila jo je k sebi — kljub ugovorom svoje matere, kateri se je čudna oseba zdela »nemogoča« —, pri tem je zanemarjala svoja ostala prijateljstva ter jo je naposled docela pridobila zase. To je bila za Marjetico huda pokora, toda njena »prijateljica« je zdaj ostala pri pevskega zbora in Marjetka je mogla polagoma zelo blagodejno vplivati nanjo.

Marjetica je imela v sebi takšno privlačno silo, mogla se je smehljati tako ljubeznivo, če je na ljudi pogledala, da so bili marsikateri že s tem pridobljeni.

»Ali pridete v ustanovo za Flamce?« je vprašala.

»Ali ste Vi pri tej?«

»Seveda.«

»Dobro, potem gremo tudi mi tja.«

* * *

V družinah, kjer ni bilo matere, se je Marjetica obnašala kakor mamica, vodila je gospodinjstvo, brigala se je za vse ter se je zavzela za vse zadeve. Tako je postala duša hiše ter je nato storila »s svojimi otroki«, kar je hotela.

Toda le-ti niso bili vselej dostojni in čednega vedenja.

V neki mali ulici v Ansu, katero je bilo težko najti, je stanoval rudar, ki že dolgo ni šel nič več v cerkev. Marjetica ga je obiskovala ter ga razvadila; morala je ponoči hoditi tja, ker je mož pozno prihajal domov. Živel je sam. Marjetica je bila skrbna zanj kakor mati. Vsakokrat mu je kaj s seboj prinesla, izvrševala je različna opravila v gospodinjstvu ter je potem neopaženo napeljala pogovor na vero. Lupina je bila trda, toda polagoma se je dobri mož dal vendarle pregovoriti ter je obljubil, da pojde na god svete Barbare k svetemu obhajilu.

Marjetica ga je dan poprej pripeljala k sveti spovedi. Drugo jutro je šla polna veselja v cerkev, da bi ga pozdravila. Njemu na čast si je bila nadela svoj lepi baržunasti klobuk.

Rudar pa ni prišel. Marjetica je stopila kvišku v Ans. Bilo je strašno grdo vreme, veter ji je nosil dež v obraz, položna pota so bila pravi potoki in voda ji je curljala v čevlje. Vsa premočena je prišla pred delavčevo stanovanje. Potrka: nobenega odgovora. Z vso dušo moli za novo spreobrnjenega in ostane tukaj v viharju in plohi, trka, kliče, moli. Nenadoma ji sunek hudega vetra odnese lepi klobuk, zakotali se v mlako.

Naposled, čez pol ure, se vrata odpro.

Godrnja je jo mož spusti v hišo, zatem pa gre, ne da bi izrekel besedo, s težkim korakom k postelji ter se zlekne nanjo. V sobi smrdi grozansko po opojni pijači.

»Da, kaj Vam je prav za prav, gospod Skalar!«

Toda ne posreči se ji, da bi iz njega kaj drugega izvlekla kakor hripavo renčanje.

Slednjič ji prizna s težkim glasom, da se je po spovedi tako zelo veselil — in tedaj da je šel v krčmo, da bi praznoval svoje spreobrnjenje, in naposled da je prišel pijan domov.

Marjetica je globoko žalostna. Ni mu očitala prav nič, toda skušala mu je pojasniti, da je razžalil ljubega Boga in njej sami napravil veliko bridkost. Pokazala mu je svoja mokra oblačila, svoje razkuštrane lase in lepi klobuk, ki si ga je nadela zavoljo njega in ki je zdaj poln nesnage.

»Toliko truda sem si prizadela, da bi Vas pripeljala nazaj k ljubemu Bogu!... In Vi bi bili tako srečni, gospod Skalar!«

Toda vse je zaman. V svoji pijanosti, ki je še ni prespal, je popolnoma otopel in nazadnje prične smršati. Marjetica položi svetinjico na marogasto srajco nesrečnega pijanca ter gre z molitvijo odtod.

On je pa šel potem o božiču k svetim zakramentom, topot pa, ne da bi ubral pot skozi krčmo.

* * *

V Marjetičinem razredu sta bili dve hčerki nekega moža, ki je slabo živel. Marjetka je stopila v zvezo z njegovo materjo, ki je stanovala v Vervirsu², in le-ta ji je poslala za svojega sina določeni denar. Marjetica je poslej materinsko skrbela za družino, vsak dan je šla tja, za vse se je zavzela ter ni skoparila niti s trudom niti z dobrimi besedami. Posrečilo se ji je, spreobrniti moža, popustil je svoje dosedanje življenje ter postal zelo pobožen. Od takrat prihaja vsa družina pridno v frančiškansko cerkev.

Vse to se je godilo na skrivnem. Naša mati je zvedela o tej zadevi iz nekega pisma iz Vervirsa šele pozneje, kakor tako mnoge druge. Ko je nato obiskala družino, je odkrila razna oblačila in različne predmete, ki so bili nekoč Marjetkina lastnina.

* * *

Neka stara žena je ležala bolna v zatohli koči in je bila na tem, da propade. Nihče se ni brigał zanjo, ker je bila Nemka in ker je bila njena votlina v resnici videti preveč strašna. Telesno in duševno je bila ženska pri tem v docela slabem stanju. Tedaj se je Marjetica usmilila siromakinje. Dalj časa je šla vsak dan k njej, vse je spravila v red, oskrbela je staro, izkazovala ji je vse mogoče usluge ter ji je stregla s požrtvovalnostjo, kakor da bi imela lastno mater pred seboj. Čeprav ni prejemala ter slišala nič drugega kakor psovke in tožbe, ni nikoli izgubila svoje angelske potrpežljivosti. O božiču je vso noč prečula v molitvi in

¹ Izvirnik ima: Skalar. — Prip. prev.

² Izvirnik ima: Verviers. — Prip. prev.

ves sveti dan posvetila dobrodušnim pravilom, kljub temu je pa šla še k starki, prinesla ji je s seboj slaščice, svete podobe in druge darove, in ne glede na svojo utrujenost ji je prepevala božične pesmi, da bi ubožica v svoji bedi imela tudi nekoliko božičnega veselja.

Ko je zdravnik slišal, da ima njegova bolnica tako požrtvovalno postrežnico, je poizvedoval pri sosedih, kdo neki plačuje to gospodično.

»Oh,« se je glasil odgovor, »to je gospodična Marjetica, njo poplača ljubi Bog.«

* * *

Človek bi mogel napolniti cele zvezke spisov, če bi hotel naštetati vse poteze te vrste. Z največjo nesebičnostjo je Marjetica posvetila ubogim svoje življenje, svoj čas, svojo moč; ničesar ni obdržala sama zase. Zadoščalo bo, če povem, da je obiskovala skoraj tisoč družin ter jih podpirala in da je vsako izmed teh bornih stanovanj bilo prizorišče kakšnega ganljivega dogodka.

Če pomislimo, kako ogromno vsoto delovne sile³ je potrošila v svojem kratkem življenju, se človek začuden vpraša, odkod neki je dobila čas in moč, da je bila kos tako velikanskim naporom. Ah, mi ne poznamo zmožnosti za izvrševanje dobrega, ki jih je Bog položil v nas. Le-te dremljejo pod odejo sebičnosti; samo junaške duše so raziskale vse pokrajine svoje narave in odkrile svoje lastne zaklade. One samo so vse plemenite naravne sposobnosti spremenile v dejanja, zakaj v njih sije ljubezen, katera vzbudi vse klice in priklične na dan skrite sile ter jih v svojem žarku razvije kakor prekrasne cvetlice.

Marjetica je znala ljubiti, s tem je postala kakor roža vrtnica, ki se odpre v poljubu jutranjega sonca. (Dalje prihodnjič.)

MONTGOMERY CHARMHAEL — PELEASA:

Iz Manchestera v Asisi

(Ivan Viljem Walshe, svetniški konvertit-tretjerednik.)

(Nadaljevanje.)

III. P o g l a v j e.

Mladost.*

To intenzivno notranje življenje tajinstvenega otroka je trajalo deset let in šest mesecev in odkritje Jeremije Taylor-ja¹ ga je le še podprlo in ojačilo. Tem očarajočim sanjam pa je sledilo grenko prebujenje. Iz ne vem kakega vzroka se je stari oče nekega dne vrnil iz pisarne prej kot navadno in, kadeč v knjižnici svojo cigareto, brezdvomno mislil na svoje pošiljatve, ko se naenkrat privije v stanovanje moj oče, ki je ob uri večerje zapustil svojo jablano in zdaj »Sveto Življenje« hotel položiti na določen prostor v knjižnici. Ivan Walshe ves začuden, jezno in zaničljivo pogleda svojega sina, nene da bi izpregovoril besedo. Temu pogledu

³ V izvirniku stoji izraz: energija (iz stare grščine: enérgeia = delavnost, moč za delo, odločnost...).

* Opomba prev.: Ta knjiga je našla v svetovni literaturi mnogo priznanja in je do danes prevedena v več jezikov. Francoski prevod je oskrbel pred malo leti umrli msgr. Bruneau, duhovnik iz St. Sulpice, čigar ožji sorodnik in dedič, pater Ott, živi danes kot profesor na St. Marys Seminary v Baltimore v Ameriki.

¹ Književnik in filozof (1789—1879).

pa sledi silen izbruh: grozeče besede, polne jeze od očetove strani, izpoved, katero prekinjajo živahni odgovor, od strani otroka, in nato — žalobog — neusmiljeni bič! Za tri dni zaprejo očeta v njegovo sobo ob kruhu in vodi, kar pa mu moja stara mama lajša s tem, da mu proti poldnevni prinaša goveje juhe in sladkarij. Viljem Law, njegovi opomini k potrpežljivosti, vse je pozabljeno. Ubogo srčece, polno maščevanja, se trga zdaj v jezi in brezupu, molitev ob tretji in šesti uri zanemarjena, Bog in sladki Odrešenik pozabljen. Ubogi oče moj! Rad bi bil z gostim pajčolanom zagrnil to viharo dobo, toda, saj pišem v tvojo čast, v tvojo slavo.

Skrbno so pozaklenili omare in tako so bili pesniki ter bogoznanci obsojeni na dolgo spanje. Ivan Walsh se je odločil, da svojega sina pošlje v zavod, da mu na ta način odvzame možnost, da bi še ril po knjigah. Poslal ga je v Yorkshire, na gimnazijo v Searle, katero mu je bil eden izmed prijateljev na borzi priporočil kot izvrstno za pripravo na trgovski poklic. Ubogi otrok pride tja sredi semestra, strtega in krvavečega srca, ves otožen in potr. Ravnatelju so strogo naročili, da ima iz te glave izbiti dobro porcijo neumnosti in pa, da otroka naj tudi pretepava. Vprav to pa je bila njegova specialiteta in poslanstvo, katerega mu je bila dala očetova oblast, je zares vestno izvrševal. Brž pa naj zagrnem tenčico čez to trpljenje, da ne izrečem grozot o teh dveh mesecih šole. Želel bi, da bi jih ne mogel izraziti, in ne hotel bi jih, če bi za to imel pravico. Vse bolj človekoljuben duh je odtlej zavel preko Anglije, popolnejše poznavanje preteklosti je vplivalo na to, da se vsestransko opaža napor za posnemanje nekdanjih plemenitejših čednosti.

V drugem semestru je šlo nekaj bolje. Moj oče je spoznal, da se mu nudi prilika, da se lahko česa nauči in, dasi ga je srce še bolelo, se je s to prekoristno priložnostjo hitro ukoristil njegov razum. Blagoslovljen bodi — toda ne smem odkriti imena tega učitelja — kot učenjak je užival velik ugled, pisal o grških Racinih², njegov prevod Katula³ v prozi so radi jezikovnih pripomb visoko cenili. Z neko štimpendijo mu je bilo mogoče, da je vstopil v Jezusov Kolegij v Cambridgeu⁴, kjer so ga vzgojili in Searlska gimnazija je bila njegovo prvo mesto. Prišel je v drugem trimesečju očetovega bivanja tam, kateremu je tako dovolil prehod iz drugega v tretji razred.

Med tem drugim semestrom je bilo torej boljše, sem rekel. Zmagal je v dveh borbah s pestmi in tudi sicer so ga spoštovali. Za šport je imel mnogo smisla, bil spreten v tekanju, krepak pri nogometu, v skakalni tekmi si je pridobil celo pokal. Pod vodstvom M. B. je v latinščini hitro napredoval in tudi za grščino je odtlej kazal več zanimanja. Njegovi tovariši pa, izvzemši nekaterih, ki so izhajali iz zares dobrih družin, so bili popolni ničvredneži, da ne rečem več. Preklinjanje, bogokletje, nesramno govorjenje jim je bilo vsakdanji kruh. Da se je sredi take pokvarjenosti ta dovzeten mladenič ohranil čistega, je pač čudež. Searle House je bilo smetišče zla. Kmalu, ko je moj oče prišel v zavod, sta bila dva otroka odpuščena zaradi tatvine, ki jima je bila prišla v navado; to pa je bila le malenkost spričo drugih prestopkov. Sezname zločinov iz zadnje polovice preteklega stoletja nam kažejo, da sta dva najzloglasnejša zločinca bila učenca te šole.

Kar pa se tiče verskega vpliva, se zdi, da ga niti sence ni bilo. Gojenci so ob nedeljah pač hodili v cerkev, opravljali tudi večerno mo-

² Ivan Racine, sloviti francoski tragični pesnik (1639—1699).

³ Latinski pesnik, ki je živel v prvem stoletju pred Kristusom.

⁴ Mesto v Angliji in glavno mesto grofije istega imena.

litev. Cerkev je bila veliko golo poslopje z visoko stoječimi klopmi in veliko tribuno, ki se je razprostirala na tri strani. Nad orglami je bilo veliko platno, ki je predstavljalo kraljevski grb z zadnjim četrtno hano-
verskega⁵ ščita.

Cerkev je imela precej dohodkov, pastor, odlično vzgojen mož, ple-
mič po rojstvu, je bil upokojen športnik. Moj oče se spominja, da je nekoč
pod njegovim koreteljem opazil škorne in rdečo obleko pri službi božji
na pepelnico. Imel je čudovit dar, da je božjo službo čim hitreje opravil,
pridigo v vsej naglici začel in jo brž končal. Zaradi tega, in pa, ker je
imel tri lepe hčerke, je bil jako priljubljen zlasti še pri mladih gospodih.
Moj oče je čitanje svetega pisma popolnoma zanemaril in se še komaj
brljal za kako nabožno knjigo. Da ni bil primoran, bi bil opuščal tudi
službo božjo; dolgočasna in brezokusna mu je pod tem nesrečnim vplivom
šole postala krščanska vera, katero je bil poprej tako zelo ljubil.

Dve leti za tem pa se hipoma vse spremeni. Bilo je neke nedelje
popoldne, ko je pod ne vem kako pretvezo dobil dovoljenje, da gre ven.
Bližu nekega starega belega poslopja ga ustavi čudno vzdihovanje in hipno
kričanje. Poslopje je bilo iz opeke in imelo okroglo nad vratmi, kjer je
čital napis: »Kapela prvotnih metodistov«⁶. Neka tajna sila žene očeta,
da vstopi. Cerkev je bila polna ubožnih ljudi, ki so z zaprtimi očmi klečali
in trkajoč se na prsa vzdihovali, medtem, ko je na prižnici tudi z zaprtimi
očmi goreče molil bled in dolgolas mlad mož. Ozračje je bilo prenapolnjeno
elektrike. Iz te čudne množice so od časa do časa prihajali vzdih in vzkliki.
Oče poklekne na preprogo. Naenkrat pa se ga polasti val pobožnosti. Na
misel mu pride Viljem L a w, spomni se na svoje otroške dobe čudovito
stremljenje, skrivnostno občevanje svoje z Jezusom v sadovnjaku. Temu
pa sledi glasno in neodoljivo ihtenje. Nato trenutek poln začudenja in
tišine. Slednjič ihtenje postane nalezljivo in vsa množica začne jokati. Iz
vseh strani se zaslišijo klici: »Aleluja, Aleluja! Hvaljen Jezus! Blagoslav-
ljamo Te, moj Bog, Aleluja, Aleluja!« Tedaj nek krepak delavec nežno
dvigne tega otroka v svoje naročje in ga ponese duhovniku: grešnik je
bil našel pot zveličanja. Solze in molitve so izlivali nanj in tisti dan je
sionska kapela gledala obnovenje nenavadne gorečnosti. Po službi božji
je duhovnik z otrokom govoril in ga opominjal, da se v gorečnosti odzove
Gospodovemu klicu. Dasi je vedel, da je učenec zavoda, ga je prosil, da se
odreče domači kapeli ter prihaja v njegovo cerkev, četudi bi zato moral
trpeti preganjanje zaradi pravice.

Ves zamaknjen se oče vrne v šolo. Zdi se mu, da so medtem tova-
riši dobili nejasne in zmedene poteze, kot bi živeli v sanjah. Našel je
Zveličarja, edino resničnost. Oči so se mu svetile, lica plamtela in srce
njegovo je drhtelo v češčenju in molitvi.

»Kaj vendar ti je?« ga vpraša Bully Yardley, eden izmed predtelo-
vadcev, medtem ko ga zgrabi za ovratnik na suknjiču.

Walshek pa je bil spreten in gibčen; izmuzne se objemu, kot zajec
zbeži preko dvorišča in igrišča in teče do vrha peščenih gričev.

»Čakaj, fantalin, te bom že uščipnil,« vpije Bully Yardley, leteč za
njim.

Na vrhu griča se deček vrže v grm bodičevja, polnega trnja, da si
tam poišče peščeno skrivališče in medtem ko začuti bolečine bodljajev,
mu pride na misel, da bi to trpljenje utegnilo biti dopadljiva žrtev za

⁵ Kraljestvo Hanovra, danes pruska provincija z glavnim mestom Hanover.

⁶ Metodisti so anglikanska verska sekta, katero je v XVIII. stoletju ustanovil
Ivan Wesley.

Gospoda, katerega je že zdavnaj zgubil in da Bogu celo to žrtev dolguje v zadoščenje za svoje neodpušljivo pozabljenje. In dasi nikoli ni čital življenjepis svetnikov, niti ni slutil, kaj so svetniki, jih zdaj nagonsko posnema ter se neusmiljeno povalja po trnjevem bodičevju; ker pa se to zdi prenizko, da bi se vanj skril, tudi če bi klečal, koplje z rokami globlje v pesek. Ko se v svojem trnjevem skrivališču čuti varnega, prebije več kot dve uri v češčenju in molitvi, izpraševanju vesti, grenkem obžalovanju.

Šele ob pol devetih — bilo je poleti — se zopet pojavi na dvorišču. Nekateri izmed najmanjših ga radovedni gledajo, Bully Yardley pa plane nanj in ga zgrabi za roke. Toda že ga tudi izpusti.

»Fante, povej vendar, kdo te je tako opraskal!« zavpije.

Fantič pa si grize ustnice ter molči.

»Govori, sicer te udarim!«

Nobene besede. Yardley ga prime za roko, mu jo zvija, nato ga še silno tolče na nadlakti. Potem ga jame brcati z nogami, misleč, da bo takoj zbežal. Fantalin pa se ne gane.

»Se boš ganilo, živinče?« zavpije Yardley, podvojivši udarce. Ali živinče se ne gane, pač pa v svojem srcu ponavlja: O Jezus, Jezus, za Tebe, moj sladki Jezus, za Tebe, moj sladki Jezus!«

»Surovinčel!« godrnja Yardley, ki je primoran, da se ustavi in odide.

Surovinče je mnogo trpelo, ko se je vleklo v posteljo, srce njegovo pa se je radovalo in ponoči je otrok sanjal o angelih in o sionski kapeli.

V ponedeljek zvečer se je oče vrnil v svoje skrivališče. Učenci so se igrali skrivalnico in niti eden ni vdrl v njegovo zavetišče. Tudi v torek in sredo je še šel tja, prav tako v četrtek. Tedaj pa so ga med igro »Chery« pogrešili, ker je bil od najboljših tekačev. V petek ga je eden izmed voditeljev športnega moštva skušal ustaviti. Urno se mu sicer izmuzne, toda oni spusti bojni krik in takoj je kakih 20 tekačev za njegovimi sledmi. Ta novi šport ga nikakor ne privede k igri. Prav ob vznožju peščenega griča mu je že za petami Crawley, najstarejši in letošnji zmagovalec v teku na pol milje. Skoraj brez sape se izmučeni ubežnik še enkrat zaleti, da spleza na grič.

»Obkrožite ga in odrezite mu skrivališče!« vpije Crawley.

Plazivši se po živem pesku, jame preklinjati. Ubežnik pa, potem ko je dospel na vrh, zaradi pretvarb in zvijač premoti drhal in ne da bi ga kdo videl, doseže svoje skrivališče. Od tu sliši, kako preklinjajo to »surovinče«, to kačo.

»Stavim, da je naredil ovinek in se vrnil na dvorišče«, reče eden.

»Pojdimo gledat!« pravi drugi.

»Če ga dobim, ga stegnem, da bo trd,« odgovori Crawley, najstarejši.

Mladega očeta puščave so torej pustili v miru. Tisti večer je ta v gorečnosti in duhovnem veselju našel toliko tolažbe, da se mu je srce trgalo ljubezni do dobrega Jezusa, katerega je bil za toliko časa pozabil.

V soboto je šele prav pozno lahko šel v svoje skrivališče. Pri igri so imeli tekmo in te se je moral udeležiti. Zdelo se je kot da je njegovo telo v poveljanju duše dobilo neko spretnost in novih moči. Zadivil je svoje nasprotnike, toda kljub navdušenju soigralcev se mu je posrečilo, da se je koncem igre izmuznil, ter si v svojem skrivališču privoščil pol ure priprave v prividi na strašno jutro.

Od nedeljah so se učenci zbrali pol ure pred službo božjo v veliki učilnici, kjer so jih pred odhodom klicali po imenih. Ko je častiti Ivan J o u l e, predsednik, zaradi svojega opičjega obraza bolj znan pod imenom: »Old Jacko« (Stari Jaka), zaklical »Walshe«, ni dobil odgovora.

(Dalje prihodnjič.)

Preizkušnja samega sebe

Če stojiš takole blizu polnoči na kateri od velikih ladij, ki plovejo čez ocean, zaslišiš naenkrat kakor z neba dolg zategnjen glas: »V re-du!« Mornar v najvišjem jambornem košu se je še enkrat ogledal na vse strani. Potnikom, ki se odpravljajo spat, zveni ta glas pomirjevalno kakor blagoslov od zgoraj. Preden leže spat kapitan, pregleda še enkrat prav natanko s pomočjo zemljevidov in kompasa, kjer je zdaj ladja in ali ni tudi krenila od začrtane smeri. Kar sta mornar v jambornem košu in kapitan za ladjo, sta vest in razum za človeka. Obadva bi morala sleherni večer, preden zaspita, natanko pregledati, ni li notranji človek tudi nekoliko krenil od prave poti, ki mu jo kaže notranji glas in je li pač pri njem vse »v redu«.

Ob tem predlogu se vam ni bati, da hočem napraviti iz vas prenapeteže, ki ves dan razmišljajo samo o sebi in si prizadevajo, da neprestano po skrivnih koticih svoje notranjosti stikajo za vsem slabim. Ampak da bi zaspal kar tako kakor kakšen kanarček ali pa krava, ne da bi se vsaj malo ozrl na kompas svoje vesti — se mi vendarle zdi preveč nečloveško in neumno. Če ob tihih urah nikoli ne razmišljaš o vseh posameznih ljudeh, ki živiš in delaš med njimi in jih sodiš — in če nikoli ne motriš nagnjenj in gonov, ki rastejo in snujejo v lastni notranjosti — kako moreš pravilno določati svojo lastno smer? Kdor nikoli ne razmišlja o sebi in drugih, je podoben ladji strahov v pripovedki, je kakor ladja, ki z razdrapanimi jadri brez krmarja leti pred viharjem in nihče ne ve, kam bo krenila in kod se bo razbila.

»Sem li svojeglašen, sem li trmast, brezskrben in nepremišljen v ljubezni, preveč brezobziren v svojem hotenju, preosoren v besedah in preoblasten v svojem govorjenju, govorim li preveč o sebi, ali sploh mislim preveč na ono, kar mi je zlasti pri srcu — nisem morda nereden in nemara sam kriv nezgode in nesreče, ki je doletela mene in moje« — glede vsega tega bi se moral človek vprašati in pogumno odgovoriti. Kdor se privadi temu, je krmar in vodja in bo drugim opora v življenju — kdor se ne nauči, ga bodo vselej gnali valovi in ne nikoli vedel, kje je in kam ga bo zaneslo.

Že po rojstvu ima človek nagnjenje, da rad preiskuje vse, kar je okoli njega zanimivega. To vidimo pri otrocih in pri odraslih. Otroci preiskujejo vsako stvar če je trda ali mehka in če se lahko je, odrasli pa se običajno silno zanimajo za dobre in slabe strani svojega bližnjega, v veliko večji meri seveda za slabe strani, kakor za dobre, tako da lahko rečemo, da je vsak človek preiskavalec prav do obisti in ni ljudem neznana nobena njegova napaka in slabost. Človek bi mislil, da velja isto navdušenje glede preiskave tudi kar se tiče samega sebe, toda to ni res. Marsikdo pozna pol mesta ali pol vasi in zna naštetati vse slabosti tistih s katerimi občuje, tistih katere srečuje na cesti, ali tistih, ki kakorkoli pridejo z njim v stik. Toda če bi ga vprašali, kakšne slabosti ima sam, tedaj bi obmolknil in ne bi vedel kaj povedati. Vsak njegov sosed ali še boljše soseda ve več o tem povedati. Zato je tudi povsem razumljivo, da se tako malokdo poboljša in otrese svojih napak. Prvo kar je neizogibno potrebno je torej da človek daje sam sebi račun glede svojih napak in slabosti in to ne samo takrat, kadar gre

slučajno k spovedi, ampak vsak dan, predno gre k počitku. Le tedaj bo mogel napredovati v dobrem ter se otresti svojih napak, in prav zato je neizogibno potrebna vsakdanja preizkušnja samega sebe. Kar dela dober trgovec, ki vsak dan izračuna koliko ima dobička ali izgube, to mora delati sleherni človek glede svojega dušnega stanja, da bo vedel ali napreduje ali nazaduje. Izvršil bo s tem nauk sv. pisma, ki pravi: »Vpričo tebe bom premišljeval vsa svoja leta v bridkosti svoje duše.« (Iz. 38, 15.)

DR. TIHAMER TOTH — F. T.:

Slavna trinajstoria

Ko je Francisca Pizarra, osvojitelja Peruja, spotoma doletela velika nevarnost, ker se mu je vse moštvo uprlo in zahtevalo vrnitev, je stopil med svoje ljudi, potegnil črto na zemljo in rekel: »Severno odtod vas čaka lagodno življenje brez nevarnosti, a tudi revščina in nizkota; južno odtod trdi napor, obupna borba in stiska; če se nam pa posreči, tedaj bogastvo, moč in slava. Odločite se!«

Skoro vsi so se gnetli na severno stran, samo dvanajst jih je potegnilo s Pizarrom. In ta slavna trinajstoria (los trece de la fama) je, dasi po mnogih pomanjkanjih, dosegla svoj cilj, ker se ni strašila bojov.

Torej le nikar ne izgubi poguma, naj te zadenejo kakršnikoli udarci usode! Nekateri ljudje morajo dosti prestati v življenju, nesreča jim hodi tako rekoč za petami. In če bi te zajela temna noč, le nikar ne obupaj, ne kloni! Nekoč bo vendarle dan!

Recimo, da izgubiš svoj položaj, svojo službo. Hud udarec! Toda obupati ne smeš. Ali ni zate nikjer drugje prostora na zemlji? In kaj veš, kaj Bog namerava s teboj, če na mah preseka tvojo pot, ki si si jo sam izvolil? Nemara te hoče šele pripeljati na pravo življenjsko pot, k tvojemu resničnemu poklicu, kakor blaženega Edmunda Campiona, miljenca angleške kraljice Elizabete. Na nekem velikem dvornem slavlju naj bi gostom pokazal svojo čudovito jahaško spretnost. Pa je strmoglavil na tla. Namesto priznanja je žel roganje in zasmeh. Campion je začel razmišljati, spoznal je svoj pravi poklic, postal je jezuit, misijonar in je kot mučenik dal svoje življenje za Kristusa. Brez svoje »nesreče« bi bil nemara moral svoj odlični položaj plačati z dušnim blagrom.

In kakšna neumnost je, če se kdo iz bojazni pred izkušnjami življenja zateče v smrt! Naj strmoglavi, naj ga zadene sramota: dokler živi, mu je še vedno mogoče, da se reši ali zgrešeno zopet popravi. Nesrečni samomorilec pa zapravi edino možnost za popravo in nese s seboj v grob še drugo težko krivdo.

Ko je Julij Cezar¹ pristal v Afriki, se je spotaknil in padel. Njegovo praznoverno spremstvo je prestrašeno šepetalo in v tem videlo »omen«, slabo znamenje. Cezar pa se ne da prestrašiti, svoje roke razprostre in z velikim zanosom zakliče: »Amplector te Africa« — Objemam te, Afrika! Glej, iz nezgode si je skoval idejo za uspeh.

Boji in pomanjkanja niso le »zlo«, temveč tudi vir bogatih kreposti. Če bi ne bilo nobene skušnjave, bi tudi ne bilo samopremagovanja. Če bi nas ne preizkušala usoda, bi nam tudi ne bilo prebiti nobenih bolečin.

¹ Gaj Julij Cezar (100—44 pr. Kr. r.), znameniti rimski državnik in vojskovodja.

Kdor se bori, se krepi. Dante² je napisal svojo veličastno pesnitev Divina Commedia v pregnanstvu, živeč v bedi. Schiller³ je izdal svoja najpomembnejša dela na bolniški postelji. Mozart⁴ je dokončal svoj Requiem, ko ga je mučila huda bolezen.

Za reko bi ne bilo dobro, če bi iz vsake ikre bila riba; vrtu bi ne bilo v korist, če bi se vsak cvet razvil v plod, in človeku ne v prid, če bi se mu vse posrečilo. Neuspehi nas uče skromnosti, neprestani uspeh nas naredi samo prevzetne.

Da na svetu se prenesti vse,
le vrste dni presrečnih ne. (Goethe.)

**Pax
et bonum!**

**Mir in
vse dobro!**

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanje: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 50 let; od novega leta 1937 naprej pa ne sme biti star nad 45 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno obrne na »Pax et bonum«, »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Frančiškanska pasaža. Osebnost pa lahko tudi na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Zbolela sem in težka operacija mi je pobrala ves denar, tako da nekaj mesecev ne bom mogla plačevati mesečnih prispevkov. Ali me boste zato črtali iz Podpornega odseka?

Prav gotovo ne. Kaj takega se lahko pripeti vsakemu članu ali članici Podpornega odseka. Dobro namreč vemo, da tisti, ki so vpisani v

² Dante Alighieri (1265—1321), največji italijanski pesnik. Njegovo glavno delo je pesnitev Divina Commedia.

³ Johann Cristoph Friedrich Schiller (1759—1805), nemški pesnik in dramatik.

⁴ Wolfgang Amadeus Mozart (1756—1791), nemški skladatelj. Zlasti znana je njegova skladba Requiem.

Podporni odsek niso nobeni bogataši, ampak da so navezani na svojo tedensko ali mesečno plačo in še te včasih ne dobivajo v redu. Eden ali drugi izmed vpisanih članov ali članic Podpornega odseka ima lahko nepredvidene stroške bodisi zaradi kake operacije, kakor se je to zgodilo vam, bodisi zaradi plombiranja zob, ki je tudi draga stvar ali mora iti za botra ali botrico sestrinim ali bratovim otrokom in ob takih prilikah nihče ni rad umazan, kar zopet stane. V vseh takih primerih je čisto razumljivo, da drage volje radi počakamo z vplačilom mesečnih prispevkov, vendar pa je dobro, da ste se opravičila, kar tudi drugim v takem primeru priporočamo, ker bi drugače morali zaračunati obresti od neopravičnih zaostankov.

Glede črtanja iz seznama članov Podpornega odseka se ni treba nikomur nič bati, ker bi vas o tem nedvomno predhodno obvestili ter vprašali ali imate še namen naprej plačevati ali ne, zato ste v tem pogledu lahko popolnoma brez skrbi.

2. Zakaj ne sprejemate mesečnih zneskov za Podporni odsek več v župnijski pisarni?

Zadeva je taka. V župnijski pisarni se delo vedno bolj kopiči. Po osem do petnajst strank mnogokrat čaka, da pride na vrsto, zato je nemogoče, da bi se redno vršili posli Podpornega odseka in posli župnije, ker je frančiškanska župnija zelo obsežna. Ker je zdaj delo tako razdeljeno, je ustrezno obojemu namenu.

Poleg tega vsakdo ve, da je Podporni odsek III. reda nekaj drugega, kakor župnijski posli, ki se opravljajo v župnijski pisarni. Dokler je bil Podporni odsek še v povojih je to še nekam šlo, toda računati je bilo treba s tem, da prej ali slej lahko nastopi novi župnik, ki ne bi mogel ali ne bi utegnil opravljati poslov Podpornega odseka in tedaj bi bil Podporni odsek naenkrat brez pravega doma. Kmalu smo zato že začeli misliti na to, kako in kje bi mogel dobiti Podporni odsek lastno pisarno, ki ne bi obremenjevala Podpornega odseka, vendar pa bi se v njej lahko brezhibno vršili posli Podpornega odseka. To se nam je posrečilo, ko smo dobili v Frančiškanski pasaži lasten lokal, ki bo istočasno služil Podpornemu odseku III. reda, Stavbni zadrugi »Mirni dom« in Nabavni zadrugi »Ora et labora«, katero snujemo, in o kateri boste pravočasno obveščeni.

Za naprej se torej vplačevanje mesečnih prispevkov ob delavnikih — ko mora biti župnijska pisarna na razpolago strankam glede župnijskih poslov — vrši le v zadnjem lokalu v Frančiškanski pasaži, in sicer od 8—12 dopoldne in od 3—7 popoldne. **Ob nedeljah** pa se zaradi tistih, ki med tednom nimajo časa, sprejemajo mesečni prispevki in novi člani v župnijski pisarni popoldne po krščanskem nauku, nekako od pol 5 do pol 6 zvečer, kakor doslej običajno. Ob nedeljah in praznikih je namreč pisarna Podpornega odseka v Frančiškanski pasaži zaprta.

P. ODILO:

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Maribor.

Meseca decembra lanskega leta smo v Mariboru obhajali posebno slovesnost, kakršne še ni bilo, odkar je III. red v našem mestu. Naš preč. g. voditelj p. Gabriel so napravili posebno veselje celi skupščini, v prvi vrsti pa našim jubilentom, ki so že nad 50 let v III. redu. To redko slovesnost smo obhajali na praznik Brezmadežne. Jubilentom, bilo jih je 40,

smo pripeli zlate šopke na prsa in goreče sveče so držali v rokah. Ob 8. uri smo imeli slovesen vhod v našo veličastno baziliko. Jubilanti so se razvrstili okoli glavnega oltarja.

Slovesnost se je začela s sv. mašo, ki so jo služili p. voditelj. Med sv. mašo so imeli p. Gabriel prekrasen govor, da smo bili vsi do solz ginjeni. Nato so jubilanti z gorečimi svečami pristopili k sv. obhajilu. Solze veselja so jim lesketale v očeh, ko so prejeli tistega, ki jim je delil na dolgi poti življenja moč in milost, da so mu lahko tako zvesto služili. K mizi Gospodovi se pristopila ob tej priliki cela skupščina.

Po sv. maši smo ponovili tudi redovne obljube, na kar je sledila zahvalna pesem in blagoslov z Najsvetejšim. Po slovesnosti smo peljali jubilate v zakurjeno sobo, kjer smo jih pogostili in obdarovali. Bolnim jublantom smo poslali darove na dom. — Ganljivih slovesnosti ne bomo nikdar pozabili. P. voditelju prirčna hvala.

Šmartno pri Kranju.

Lansko leto je zadela našo skupščino bridka izguba. Dne 26. novembra smo položili v grob našo prednico Uršulo Tepina. Velika v ljubezni do sv. očeta Frančiška je 59 let redovnega življenja zvesto živela po njegovih naukih. Bila je tudi v Marijini družbi.

Zelo pri sreju so ji bili misijoni in je bila veliko let sotrudnica Klaverjeve družbe. Kot goreča častilka sv. Antona je stalno zbiral darove za kruh sv. Antona za uboge zamorčke. — Najbolje pri sreju pa ji je bila domača župna cerkev. Vsak dan je pri sv. maši prejela sv. obhajilo, zato pa je njeno srce bilo tako polno ljubezni do Boga in bližnjega, zlasti do svojih redovnih sester, ki žalujejo za njo in tako zelo pogrešajo njenih tolažilnih besed.

Presveto Srce Jezusovo, za katerega slovesno praznovanje se je vsako leto tako zelo trudila, naj ji z nebeškim veseljem poplača njeno skrb za našo skupščino in to Srce naj nam da tudi moči, da bomo pogumno sledile njenemu zgledu. R. I. P.

Novo mesto.

Imeli smo letne duhovne vaje. Vodil jih je p. voditelj Silvin.

Ljubljana.

Prvo nedeljo v mesecu 3. jan. se je naša mnogoštevilna skupščina zopet pomnožila. Ta dan je bilo sprejetih 30 novih članov in 29. jih je delalo obljube. Slovesnost se je vršila v cerkvi pred glavnim oltarjem.

Pri nas snujemo bolniški odsek, ki ga bomo izpeljali do najmanjših podrobnosti. Važna in koristna akcija se snuje tudi v pomoč pokojnim udom III. reda. Od tem bomo natančneje poročali v prihodnji številki.

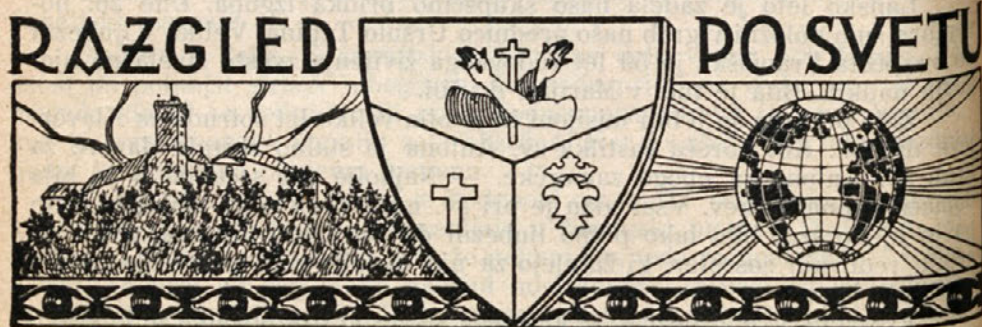
Križi žrtve.

Ljubljanska tretjerednica napolnjen križ in je priložila sledeče pismo: »Z velikim veseljem sem polnila ta križ z dinarčki, ki sem si jih tekom meseca pritrkala celo na zdravilih. Mislim, da mi ni nič zato slabše, kakor bi bilo, če bi jih porabila zase. Prosim, spominjajte se me v molitvah. Želim samo, da bi Jezusa vzljubila, kot naš oče sv. Frančišek in potem bo šlo tudi vse drugo gladko.« To je posnemanja vredna požrtvovalnost! Ljubljanski tretjeredniki so vrnili svoje križe, nekateri dvakrat, trikrat napolnjeni. Mnogi jih še prinašajo na samostansko porto. — Še enkrat poudarjam, da bomo zbirko »križev žrtve« porabili za naše klerike. Tudi od drugod so se začeli za križe oglašati. Poslali smo jih že na Gorenjsko, tretjeredniki v Vitanju na Štajerskem so jih naročili dvajset. In celo na

Hrvatsko smo jih že morali poslati. Križe imamo še vedno na razpolago. Kako je treba ž njim ravnati, preberite v decemberski številki Cvetja. Tretjeredniki, časi so tako hudi, da mladih duhovnikov ne moremo vzgajati brez vaše pomoči. Vsako okrožje bi si moralo vzgojiti svojega voditelja! Ljubljanska skupščina ima v oskrbi enega dijaka in za njega vsak mesec redno plačuje. Kje ste druge skupščine in okrožja? Par dijakov imamo v konviktu, ki jih starši ne morejo podpirati.

Studenci pri Mariboru.

Podpisani se vsem dobrotnikom pristrčno zahvaljuje za vse nabožne liste in knjižice, ko so mu jih v letu 1936 in tudi prej zastonj poslali v svrhu razdelitve med naše revne delavce. Bog plačaj! Ker so že vsi ti listi pošli, se zopet obrača z milo prošnjo do blagih dobrotnikov, da bi mu jih še zastonj poslali in tako pomagali širiti, utrjevati kraljestvo Kristusovo v srcu delavcev. Kdor ima odveč nabožnih listov, naj jih naslovi na: P. Marko Fišer, kapucin, Studenci pri Mariboru.

P. ODILO:

Dvojno umiranje.

Preteklo leto je umrla znana svetovna dama. V njeni zapuščini so našli pismo na njene otroke. V pismu se pritožuje nad svojimi 70 leti in da nima ničesar več od svojega življenja. »Toda enkrat je tako vsega konec. To me tolaži. Ko me ne bo več, pokopljite moj pepel v gozdu. Za kaj drugega se vam ni treba brigati. Za primeren pogreb brez duhovnika in brez blagoslovljene vode sem sama preskrbela. Grem od vas. Skupno zemeljsko potovanje je zaključeno. Bodite zdravi in uživajte življenje!« — Salezijanska misijonska poročila pa pišejo iz Indije, kako je nekega dne bil poklican misijonar v zelo oddaljeno vas, da poišče na smrt bolnega kristjana. Ko sta opravila sv. spoved, izroči bolnik misijonarju nekaj denarja z besedami: »Moje zadnje darilo za cerkev.« Ko misijonar drugo jutro vstopi v kapelo, zagleda v njej

bolnika, ki se ves trese od mrzlice. Duhovnik ga rahlo pokara, da naj vendar skrbi za svoje zdravje in naj gre domov, toda mož misijonarju odgovori: »Pustite, da Gospoda zadnjikrat prejmem v cerkvi, kjer sem ga prejel prvikrat in potem grem takoj v posteljo.« Drugi dan je umrl. Kako različno ljudje umirajo, kako različno stopajo v večnost!

Samo ženske...

Mnogokateremu pride na misel, kaj nam pač pomaga in koristi III. red in njegove skupščine, ki imajo samo ženske za svoje članice. Samo žene za članice? Prvič ni res, da bi bile v tretjem redu samo žene, tudi mnogo moških imamo, in sicer najboljše? Sicer je res, da ženske prevladujejo, ali moški vladajo. V splošnem velja slovenskim možem tretji red za nekaj poniževalnega in beseda tretjerednik jim je psovka. Toda to je resnično samo v Sloveniji. V drugih deželah se moške tretjega re-

da veliko bolj vneto oklepajo. Pa če je pri nas res mnogo več žena v III. redu kot mož, ali je to kaj slabega? Ali še nismo nikoli slišali o »skritem duhovništvu žene«? Koliko mož je, ki so od svoje matere zaznali, kaj je to laiško duhovništvo ali katoliška akcija. Mati je bila skrita duhovnica, ki je vse, kar je delala, doživela in pretrpela, položila pod križ. Marsikatera žena-mati je več vredna kot univerza z vsemi svojimi fakultetami. Otroku pokaže svetost kruha, ko novi hleb s križem zaznamuje, preden ga načne. Če ima pretrpeti veliko gorje, je mirna in skromna, kvečjemu utrga nekaj cvetlic in jih nese pred podobo Žalostne Matere božje in je potolažena.

Vsaka obnova države, cerkve in družbe se začne s posvečenjem žene, in vsaka družba razpade, ako žena ne zajema svojih moči iz korenine skritega duhovništva božjega. To je podlaga prave katoliške akcije.

Ali nima ravno tretji red dosti moči in obilo sredstev vzgojiti žene in matere, ki bodo na tem polju storile polno svojo dolžnost? Le veliko plemenitih žena in mater v III. redu sv. Frančiška!

Katoliške šole na Angleškem.

V 1230 katol. ljudskih ali osnovnih šolah Anglije se poučuje 393.000 učencev, v 532 katoliških srednjih šolah pa 58.000 gojencev. Število dijakov v katoliških semeniščih znaša 885. Razni cerkveni redovi in samostani vzdržujejo 18 šol za slepe, gluhe, mutaste in za duševno nerazvite. Angleško katoličanstvo gre boljšim časom nasproti. Kdor ima mladino, ima narod.

Odkod grozote v Španiji?

Neki španski univerzitetni profesor, ki je dobil zavetišče pri očetih benediktincih v Beuronu, pravi, da je vzrok španskih grozot največ v tem, ker ni bilo v šolah dovolj rednega pouka v krščanskem nauku. Profesor trdi, da že dolgo časa verouk na srednjih šolah ni bil nič drugega, kot nekaka zunanost. Ko je pred petimi leti Španija postala re-

publika, je veri sovražna vlada imela lahko delo, odpraviti še one majhne ostanke verske vzgoje. Mlada generacija tvori zdaj strahoviti regiment. Že pred 20 leti je spoznal mladi duhovnik Peter Poveda, kaj bo iz tega prišlo, ako se ne posreči, da se krščanski nauk obnovi v vseh šolah. Žalibog svojih namenov ni mogel več izpolniti. Prepozno je bilo. Kar je pozidal s svojo organizacijo katoliških učiteljic, so že l. 1931 uničili. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« poroča, da je Don Poveda umrl junaške mučeniške smrti. Ko je opravljal daritev sv. maše, je bil hrabri apostol Kristusov pred oltarjem umorjen od rdečih čet. Mladinskim katoliškim organizacijam moramo posvečati največ pazljivosti in največ našega dela in moči! Ko bi mi svojo mladino vsaj polovico tako vzgojevali, kot jo vzgajajo komunisti in boljševiki, pa bi bili nepremagljiva armada.

V Parizu 100 novih cerkva.

Veliki cerkveni zidar kardinal Verdier, ki mu je legla v sree obupna potreba stotisočev v pariških predmestjih, je pred leti najel posojilo za 100 novih cerkva. Še tri je treba pozidati, 97 jih že stoji. Kmalu bo Pariz obdan, kot kaka trdnjava, s pasom 100 novih hramov božjih. Kristus bo kmalu slavil slovesen vohod v nekdanjo brezversko središče. Rusija, Mehika, Španija bi rade porušile po celem svetu vse, kar je bilo postavljenega za Boga. Bivši katoliški duhovnik Karol Jentsch, ki je l. 1875 odpadel k starokatoličanstvu in se je celo četrt stoletja boril v besedi in pismu proti katoliški cerkvi, je na koncu svojega življenja vendar moral priznati: Stavbo katoliške cerkve smo tako malo zrahljali, kakor bi zrahljali mali otroci mogočno katedralo s svojimi nožiči in pipci, ki praskajo ž njimi po enem izmed stebrov.« Resnično, izgubljeno delo imajo nasprotniki cerkve.

Župnija in katoliška akcija.

Nadškof iz Utrechta je izdal poslano, ki v njej povdarja in ukazuje,

da mora biti katoliška akcija popolnoma farna zadeva. Ustanove naj se farne celice, katerih člani so sodelavci župnikovi, ki s svojim duhovnikom molijo, se ž njim žrtvujejo in posvetujejo. Te delavce izvoli ali določi župnik iz obeh spolov in iz vseh stanov in ti naj tvorijo jedro katoliške akcije. Že obstoječe verske, karitativne in socialne organizacije v farah naj bodo kot nekaj pomožen apostolat katoliške akcije. Vsekako so povsod v teku podobne težnje in vračamo se zopet k fari, ki je praelica vsega katoliškega življenja. V katoliškem pariškem listu »La Croix« piše neki duhovnik, da je farna organizacija, ta neprestana apostolska mreža, neobhodno potrebna za življenje in napredek krščanske civilizacije. Dokler naša dežela ne bo imela teh verskih celic, toliko časa bo naša domovina komaj zbujeno misijonsko polje. In če fare izmrjejo, je to brezupen padec duš v temo. Tretji red mora biti avantgarda pri katoliški akciji, avantgarda pri vsem pravem verskem farnem življenju.

Redovne zadeve.

Novi serafinski kolegij v Ljubljani je bil slovesno blagoslovljen na praznik sv. Nikolaja dne 6. decembra 1936. Slovesnost je izvršil prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman, ob asistenci g. ravnatelja Jagodica in gg. tajnikov Mervca in Prešerna. Vsa samostanska družina je bila med blagoslovom zbrana v frančiškanski pasaži, kjer je molila dnevne vespere. Popoldne ob 5. uri je bila otvoritvena prireditev v novi dvorani. Uvodno besedo je izgovoril preč. p. provincijal dr. Gvido Rant. Na programu so bile izbrane točke, ki so jih izvajale razne skupine frančiškove mladine in župnijskih organizacij. Tudi naši kleriki so nastopili s

kratko izvirno igro o sv. Frančišku »Mir in vse dobro«. Igro je nalašč za to priliko sestavil bogoslovec fr. Mavricij. Nastopil je tudi Sattnerjev pevski zbor, ki je s spremljevanjem opernega orkestra zapel nekaj odlomkov iz oratorija »Vnebovzetje«.

Prireditve so posetili vsi ljubljanski odličnjaki, med njimi tudi g. ban dr. Natlačen.

Nova maša in srebrna poroka.

V nedeljo 27. decembra 1936 je pel novo sv. mašo v svojem rojstnem kraju v Rožeku na Koroškem p. Bertrand Katnik. Bil je prekrasen zimski dan. Bog sam je osvetljeval patra novomašnika z nebeškim žarometom: med celo sveto mašo je sipalo sonce nanj svoje zlate žarke. Ljudstva je bilo ogromno. Na koncu sv. maše smo bili deležni posebno ganljivega prizora: Oče in mati novomašnikova sta stopila pred oltar, pred svojega sina duhovnika, ki je s tresočim glasom izvršil obrede srebrne poroke svojih staršev. Redko naključje!

Selitev v novi kolegij.

Pred praznikom sv. Treh Kraljev 5. januarja letošnjega leta smo peli »In exitu« iz starega samostana. V nekaj urah je bilo vse končano. Kleriki so z največjim veseljem prenašali svoje »uboštvo« v novo stavbo. Vsaj enega so se najbolj veselili, da bo imel vsak svojo celico, ko sta morala v starem samostanu po dva skupaj stanovati. Kleriki imajo določeno drugo in tretje nadstropje v novi stavbi.

Gojenci serafinskega kolegija so dospeli s počitnic v nedeljo 1. jan. Sprejel jih je p. prefekt Ernest Jenko, ki je dan prej prišel iz Kamnika, da prevzame odgovorno službo. Gojenci so bili nove stavbe tako veseli, da so kar vriskali in jih je p. prefekt komaj ukrotil.

Nove knjige

Janez Plestenjak: Lovrač. Slovenskih večernic 89. zvezek.

Lovrač je izvrstna večerniška povest. Pokaže nam usodo kmečkega doma v hribih, kjer gospodar pod vplivom časopisja in raznih brošur obrne hrbet vernemu izročilu svojih očetov, zapravlja posestvo, se iz vse okolice norčuje, spravi ženo v grob, otroke pa požene po svetu; ko pa se vse pogreza, jih kliče nazaj, toda večinoma zastonj. Tudi umre zelo žalostne smrti. Povest je vzeta iz resničnega življenja iz dobe neposredno pred vojno in po njej. Tako je obenem slika tedanjih hudih političnih in drugih bojov naše domovine, ki so toliko odmevali tudi v vsaki najmanjši vasi.

Ivan Martelanc: II. Evharistični kongres za Jugoslavijo v Ljubljani. Ljubljana 1936. Založila Misijonska tiskarna Groblje-Domžale.

Knjiga, ki naj bi prišla v roke slehernega udeleženca Evharističnega kongresa, na kratak in pregleden način opisuje krasne dneve Evharističnega kongresa v Ljubljani. Knjiga je bogato ilustrirana in bo vsem udeležencem lep spomin.

Cilji in pota krščanske delavske mladine. Drobná knjižica obravnava na lep in poljuden način cilje in pota slovenske krščanske delavske mladine, ki je vprav dandanes, ko se Slovenija vedno bolj industrializira, neizogibno potrebna organizacija. Dolžnost slehernega katoličana je, da se bori v svojem zasebnem in javnem življenju, da bo vsak delavec mogel živeti človeka dostojno življenje, da bo vsak delavec lahko izpolnjeval svoje verske in kulturne dolžnosti, da bo vsak imel potrebno hrano, obleko in stanovanje, ter da bo vsak lahko ustanovil in vzdrževal tudi družino, z eno besedo, da bo vsakdo lahko živel človeka vredno življenje. Za to borbo se mora vzgajati že delavska mladina, zato je bila ta knjižica res potrebna.

Leopold André: Električna. Celje 1936. Založila Družba sv. Mohorja.

Zdaj ko imamo že skoro v zadnji vasi elektriko, mora vsakdo nekaj več vedeti o njej, da zna z njo ravnati, se varovati nesreč in si pri manjših stvarih tudi sam pomagati. Zato nam je bil tak poljuden popis elektrike zelo potreben. Ljubljanski profesor André, ki je napisal že nekaj podobnih knjig, razlaga v tej knjigi v obliki kratkočasnega razgovora med učiteljem in učencem vsa najvažnejša poglavja o elektriki: o žarnici, likalniku, upor, toku, voltu, amperu, omu, kratkem stiku, vodih, električnih motorjih, števcih, daljinovodih, transformatorjih, elektrarnah itd. V posebnem delu nas pelje po domačih elektrarnah, na Falo, v Velenje, prinaša pa tudi slike drugih večjih elektrarn v državi. Posebno važno bo obširno poglavje, kako se obvarujemo nesreč z električnim tokom. Knjiga ima obliko našega Koledarja in je obsežno ilustrirana, da bo za vsakogar razumljiva in zanimiva.

Dr. Josip Mal: Zgodovina slovenskega naroda. Zvezek 14. Celje 1936. Založila Družba sv. Mohorja.

Ta snopič zaključuje obdobje 1848—1860. Obravnava predvsem najbolj pereče vprašanje revolucijskega leta: način rešitve našega kmeta izpod graščinskega jarma. Opisuje dalje stališče naše duhovščine do revolucijskih gesel ter razvoj cerkvenih razmer do uveljavljanja konkordata. Poglavje o šolstvu nas seznani z razvojem ljudskega in srednjega šolstva pri nas ter opozarja na zahtevo po slovenskem vseučilišču v Ljubljani. Zaključno poglavje nam razkriva težnje, da se demokratične pridobitve razveljavijo in vsa moč osredotoči zopet v rokah absolutistične, od nikogar

odvisne vlade. Pisatelj opisuje na podlagi posebej za naše razmere popolnoma novih virov in vidikov, kako se je z novim cesarjem menjal politični veter, opozarja pa obenem, da so ostali valovi demokratičnega leta 1848, ki so na tihem razjedali nasipe in si krčili nove struge k parlamentarnemu življenju.

Življenje svetnikov. Celje 1936. Založila Družba sv. Mohorja.

Ta enajsti snopič obsega svetnike od 7. julija dalje; med najlepšimi so življenjepisi sv. Mohorja, našega zavetnika, dalje sv. Vincencija Pavelskega, sv. Ane in sv. Ignacija, ustanovitelja jezuitskega reda. Obžalovati moramo, da so tako zelo na kratko opisani frančiškanski svetniki kakor sv. Elizabeta, gorkumski mučenci, sv. Frančišek Solan, sv. Bonaventura ter sv. Lavrencij Brindiški. Kdor hoče imeti vse snopiče, naj naroči desetega, ki je izšel pred dvema letoma za doplačilo, posebej.

Rakovniške Knjižice: Sveto maziljenje (sv. poslednje olje), **Zlate zgodbe**, **Rdeči rudar**, **Božji sodelavci**, **Rdeče goljufige I. in II. zvezek**, tako se glase naslovi najnovejših zvezkov zbirke Knjižice, ki so vsled svoje nizke cene vsakomur dostopni. Kakor je že iz naslovov razvidno, obravnavajo res sodobna vprašanja ter so zato tudi vsega priporočanja vredne.

Karmel na Selu je izdal **Molitveno uro za misijone**. Cena 2 Din.

Knjižica je namenjena za molitveno uro na Misijonsko nedeljo. Zelo primerna pa je tudi za kvaterne nedelje, za praznik Sv. Treh kraljev, za skupno molitveno uro ob sklepu misijonov in pri drugih podobnih prilikah. Toplo priporočamo! Naročajte v Karmelu na Selu, p. Moste, Ljubljana.

Viljem Hay-Anton Funtek: Sto basni za otroke. Celje 1936. Cena broš. 18 Din, vez. 27 Din. Založila Družba sv. Mohorja.

Pokojni Funtek je bil izvrsten mladinski pisatelj in pesnik s klenim jezikom in zdravo, možato življenjsko modrostjo. Ta izpiljenost in morda vzgojnost se pozna tudi njegovim prevodom. V klasični obliki je Funtek prevedel Hayeve basni, katerih nekatere so izšle svoj čas pri Gabrščku v Gorici. Tu se otroški in živalski svet pogovarjata med seboj po otroško pristrčno. Domišljija daje vsem: rečem, cvetju in živalim človeško življenje. Ta povezanost človeka z naravo v teh basnih zlasti nam, današnjim ljudem izredno prija. Te basni bereš kakor Stritarjeve mladinske knjige Pod lipo, Jagode ali Zimske večere. To je knjiga za najmlajše šolarje, primerna tudi za otroške deklamacije. Ilustriral jo je Hinko Smrekar.

Dickens Charles: Oliver Twist, roman. Celje 1936. Cena broš. 72 Din, vez. 90 Din. Založila Družba sv. Mohorja.

Dickens zavzema po pristrčnosti in humorju gotovo prvo mesto med svetovnimi pisatelji. Njegov vzgojni roman o dečku Oliverju, ki je izšel pred sto leti (1837) na Angleškem, pripoveduje zgodbe mladega dečka brez staršev v dobi velike industrializacije Anglije v začetku preteklega stoletja in je zato kakor za naš čas napisan, ko preživljamo približno iste stiske in isto gorje. Roman popisuje Oliverjeve zgodbe od rojstva, ko naglo izgubi mater, preko hudih in lačnih let v ubožnici ter prvih let samostojnosti v življenju do njegovega prihoda v pisano velemesto London, kjer pade v tatinsko družbo. Iz nje se pa srečno reši in pride v dobre roke, ki bodo skrbale za njegov nadaljnji razvoj. Naš čas je prepoln takih izgubljenih dečkov brez matere in očeta. Dickensov roman je pisan s srcem in poln humorja in tragike, smeha in žalosti, a obenem visoko umetniško delo. Ta druga izdaja v klasičnem, novem Župančičevem prevodu bo pripravila radi svoje pristrčnosti in napetih zgodb vsakemu bralcu mnogo neskajlenega užitka.